

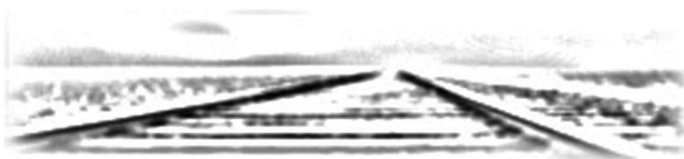
WAT ZEGT DE BIJBEL OVER...

Jan van Buren

Wat zegt de Bijbel over...

Belangrijke thema's in Bijbels licht

Wat zegt de Bijbel over...
Belangrijke thema's in Bijbels licht

Copyright © Jan van Buren
Redactie: Hugo Bouter
Vormgeving: Jan Paul Spoor
Eerste editie 2021
OudeSporen online uitgeverij

ISBN/EAN 978-94-91797-51-4
NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

'Laten wij daarom het eerste onderwijs met betrekking tot Christus laten rusten, en doorgaan tot de volmaaktheid, zonder opnieuw het fundament te leggen van bekering van dode werken en van geloof in God, van de leer van de dopen, van de handoplegging, van de opstanding van de doden en van het eeuwig oordeel'.

Hebreeën 6:1-2

Inhoud

Voorwoord	11
-----------------	----

Deel 1 - De doop

1. De grote zendingsopdracht	17
Ga heen en onderwijs hen	17
De les van de geschiedenis	19
Verzoend met God en gereinigd van zonden	20
2. De doop met de Heilige Geest	23
3. De doop met vuur	25
4. De doop met water	27
De proselietendoop	27
De doop van Johannes	28
Tot Mozes gedoopt	28
Facetten van de christelijke doop	29

Deel 2 - De Heilige Geest

1. Inleiding	43
2. De Heilige Geest is God	47
3. De Heilige Geest is een Persoon	53
4. De Heilige Geest geeft wijsheid en kracht	55

5. Zijn werk in het Oude en het Nieuwe Testament.	57
Voorzeggingen van de uitstorting van de Geest	58
De uitstorting van de Heilige Geest	60
Verzegeling en zalving met de Heilige Geest.	64
De gaven van de Heilige Geest.	66
Vervuld zijn met de Heilige Geest, vol zijn ervan	73
Leiding en wandel door de Heilige Geest	74
Voorwaarden voor een geestelijke opwekking.	76
Bijlage	83

Deel 3 - Vasten

Vasten	89
Wat is vasten?	89
Het vasten van het volk Israël.	90
Het vasten van de inwoners van Nineve	91
Vasten moet oprecht zijn	91
Vasten met het doel de wil van God te zoeken.	92
Vasten vanwege een grote nood	93
Vasten als bewijs van verdriet	94
Vasten in het huwelijk.	94
Het vasten van de Heere Jezus.	95
Vasten en de lichamelijke gevolgen.	95
Hoe men niet moet vasten.	95
Het vasten van de discipelen toen en nu.	96

Deel 4 - Handoplegging

Handoplegging	101
Handoplegging is een symbool van gemeenschap	101
Handoplegging bij het offeren van dieren	102
Figuurlijke betekenis van handoplegging	102
Handoplegging en het ontvangen van de Heilige Geest	102
Handoplegging bij het aanvaarden van een dienst	104
De Heere Jezus legde vaak de handen op, maar niet altijd	105
Elisa en het opleggen van de handen	107
De handen niet haastig opleggen	108
De zegenende handen van de Heere Jezus	109

Deel 5 - Leidinggeven

1. Inleiding	113
2. Oudsten in de gemeente	117
Wie stelt oudsten aan?	118
Gezag van boven of van onderaf?	119
3. Wie wel door de gemeente worden aangesteld	121
Erkennen van hen die God aanstelt	121
4. De taak van oudsten	123
Profielschets van oudsten	124
5. Samenvatting	129
Hoe verder?	131

Wat zegt de Bijbel over...

Voorwoord

‘Laten wij daarom het eerste onderwijs met betrekking tot Christus laten rusten, en doorgaan tot de volmaaktheid, zonder opnieuw het fundament te leggen van bekering van dode werken en van geloof in God, van de leer van de dopen, van de handoplegging, van de opstanding van de doden en van het eeuwig oordeel.’

Hebreeën 6:1-2

De bovengenoemde teksten maken duidelijk dat de schrijver van de brief aan de Hebreeën een tweedeling maakt in zijn onderwijs: het eerste onderwijs aangaande Christus, en het doorgaan tot de volmaaktheid: de dingen die te maken hebben met een verheerlijkte Heere in de hemel.

De basis van het geloof is de bekering van dode werken en het geloof in God, de leer van de dopen, de handoplegging, de opstanding van de doden en het eeuwig oordeel. Vandaar ook de beide vragen van Paulus aan de Joodse mannen te Efeze bij hun kennismaking: ‘Hebt u de Heilige Geest ontvangen toen u tot geloof kwam, en waarmee bent u dan gedoopt?’ (Hand. 19:2-3). De eerste vraag verschaft duidelijkheid

of iemand het eigendom is van Christus. Want 'als iemand de Geest van Christus niet heeft, die is niet van Hem' (Rom. 8:9). De tweede vraag maakt duidelijk dat iemand die zich heeft laten dopen in de Naam van de Heere Jezus heeft getoond bij Hem te behoren en een verworpen Christus te willen volgen. Deze vragen zijn vandaag nog steeds belangrijk, en ze worden in de hoofdstukken 1 en 2 van dit boek vanuit de Bijbel in hun samenhang toegelicht.

We leven in een wereld waar veel tijdelijke dingen zijn te genieten. De vraag voor ons christenen is of wij ons hierin laten meeslepen, of juist verlangen om toegewijd aan God te leven en alleen Zijn wil te zoeken en ons daarbij te onthouden van overigens goede dingen? Daarbij komen er ook allerlei leringen op ons af en is het verleidelijk ons hiermee één te maken. Maar met dode werken, de werken om met eigen prestaties God te dienen, kunnen wij Hem niet behagen. Dit komt aan de orde in de hoofdstukken 3 en 4.

Een goede begeleiding door oudsten die als herders over de kudde waken, en als vaders voor de gelovigen zorgen is voor ons onontbeerlijk. Hoofdstuk 5 gaat over het leiding geven in de gemeente. Wie dit goed doen, tonen een hart te hebben voor zowel jongere als oudere gelovigen. Zij geven geestelijk voedsel en waken over de zielen. Gods Woord roept ons ertoe op hen hoog te achten, hen te erkennen om hun werk en hun geloof na te volgen. Van hun kennis van Gods Woord en ervaring kunnen anderen veel leren. Laten we niet denken dat de morele eigenschappen die we in hun profielschets vinden *alleen* voor oudsten gelden, en dat zij een soort super-christenen zijn. Want deze kenmerken moeten de levensstandaard zijn voor iedere gelovige!

Dit boek is een bundeling van aantekeningen tijdens Bijbelstudies op een huiskring met jonge gelovigen. De onderwerpen behoren bij het eerste onderwijs met betrekking tot Christus. Met name jonge gelovigen hebben dit nodig voor een gezonde groei in het geloof. Voor andere thema's, zoals de opstanding van de doden en het leven tot in eeuwigheid, en verder onderwijs in verband met het doorgaan tot

de volmaaktheid – zoals het priesterschap van de gelovigen –, verwijs ik graag naar het overzicht van mijn publicaties aan het einde van dit boek.

Het is mijn wens dat de lezers door het bestuderen van deze onderwerpen zelf een Bijbelse visie hierover zullen vormen. Het is niet mijn bedoeling dat dit boek tot louter theoretische kennis leidt, maar dat het in de praktijk wordt gebracht in het dagelijks leven. Wanneer gelovigen de geestelijke gaven die God hun heeft geschonken gaan ontdekken en gebruiken, wordt Christus verheerlijkt. Hij Die voor ons is gestorven, en nu in ons leeft en woont, wordt zichtbaar gemaakt in deze wereld doordat wij voor Hem leven.

Terneuzen, voorjaar 2021

Jan van Buren

Wat zegt de Bijbel over..

DEEL 1 - DE DOOP

Dopen, wat zegt de Bijbel hierover?

Wat zegt de Bijbel over..

1. De grote zendingsofdracht

‘Ga dan heen, onderwijs al de volken, hen dopend in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest, hun lerend alles wat Ik u geboden heb in acht te nemen’.

‘Laten wij daarom het eerste onderwijs met betrekking tot Christus laten rusten, en doorgaan tot de volmaaktheid, zonder opnieuw het fundament te leggen van bekering van dode werken en van geloof in God, van de leer van dopen (...)’.

Mattheüs 28:19; Hebrëeën 6:1-2

Ga heen en onderwijs hen

Nadat de Heere Jezus is teruggekeerd naar de hemel, hebben Zijn discipelen gehoor gegeven aan Zijn opdracht. Zij moesten wereldwijd het evangelie gaan prediken, te beginnen in Jeruzalem. Daarna moesten zij hen die tot bekering en geloof waren gekomen dopen in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. En hen onderwijzen om alles wat Hij hun geboden had in praktijk te brengen.

De doop heeft betrekking op het leven van de christen vanaf zijn bekering, en niet op de eeuwige behoudenis. *“Wie geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden, maar wie niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden”* (Mark. 16:16). ‘Zalig’ zoals de HSV vertaalt, wil hier niet zeggen ‘gelukkig’, maar ‘behouden’. Zoals schipbreukelingen door het water, door de gevaren heen behouden aan land kwamen (Hand. 27:44).

De dooppraktijk leert dat veel christenen zich na hun bekering niet laten dopen (soms uit onkunde, of door vrees voor mensen). En velen worden wel gedoopt, die zich niet bekeerd hebben, zoals zuigelingen. Voordat Napoleon de inschrijving in de burgerlijke stand invoerde, was de inschrijving in het kerkelijk register van een zuigeling na zijn besprenkeling tevens zijn registratie als wereldburger. Het was een aardse formaliteit en had niets te maken met de positie in het koninkrijk van God.

Door gedoopt te worden, laat een pasbekeerde op een symbolische manier zien, wat er innerlijk met hem is gebeurd. Het behoort, zoals de schrijver van de brief aan de Hebreëen leert, bij het begin van het christenleven, toen we tot geloof kwamen, bij onze bekering.

De Heere Jezus gaf het zendingsbevel aan de discipelen, om de wereld in te gaan en het evangelie te prediken. En daarbij ook de opdracht om hen die de boodschap geloofden, op grond van hun getuigenis te dopen.

Ongeveer aan het einde van het apostolische tijdperk ging de schrijver van de brief aan de Hebreëen ervan uit, dat zijn lezers wisten wat de christelijke doop betekende. Wij hebben het complete Nieuwe Testament in ons bezit. En daarmee alles wat de apostelen gepredikt hebben, en wat de Heere Jezus hun heeft geleerd. Ondanks het kennen van de Bijbel is er veel onwetendheid over de doop. Bij vele christenen zijn de verschillende aspecten ervan nog onbekend.

De les van de geschiedenis

Uit de geschiedenis van de gemeente weten we dat er spoedig allerlei dwaalleringen zijn binnengeslopen. Dat waarvoor op de laatste bladzijden van de Bijbel wordt gewaarschuwd, gebeurde inderdaad: enerzijds het afdoen van Gods Woord, en anderzijds ook menselijke leringen en gebruiken eraan toevoegen. Toen de komst van de Heere Jezus om Zijn Koninkrijk op aarde te vestigen uitbleef, ontstond de zogenaamde vervangingstheologie. Dat is de leer dat de gemeente, of de kerk, in de plaats van Israël is gekomen. De doop, het ondergaan in het water, werd vervangen door de besprenkeling met water. In het jaar 313 ging keizer Constantijn over tot het christendom. Van jong tot oud werd de doop verplicht gesteld, ook voor onwillige onderdanen.

Men ging de mensen leren dat het water van de doop de erfzonde afwast. Anderen zeiden dat de doop het uiterlijke teken was van het nieuwe verbond, dat God had gesloten met de kerk. Ook zijn er christenen die leren dat men door de besprenkeling met water opnieuw geboren wordt en mag weten een lid te zijn van het lichaam van Christus, de gemeente. En dat de dopeling, veelal een pasgeboren kind, later op grond hiervan kan zeggen dat God hem of haar heeft aangenomen als Zijn kind. Men noemt dit wel de veronderstelde wedergeboorte.

De Heere Jezus zei tegen Nicodemus dat de voorwaarde om het Koninkrijk van God binnen te gaan, is dat men door water en Geest opnieuw geboren is (Joh. 3:3-8). Het water waarover de Heere Jezus spreekt, is een beeld van het levende Woord van God (vgl. Joh. 4:14; 7:38-39; Ef. 5:26). Dat iemand bij het volk van God wordt ingelijfd, baseert men meestal op de instelling van de besnijdenis. Dat is het zichtbare teken en zegel van het verbond dat de HEERE met Abraham en zijn nakomelingen sloot. Men leert dan dat de doop in de plaats van de besnijdenis is gekomen.

In Kolossenzen 2 gaat het echter niet over de letterlijke besnijdenis, maar over de besnijdenis van het hart. Dit vindt plaats als iemand zich

met berouw over zijn zonden tot God bekeert en het oordeel uitspreekt over zijn zondige vlees, zijn zondige natuur en daden (Kol. 2:11-12).

Verzoend met God en gereinigd van zonden

Vanaf de zondeval had God duidelijk gemaakt dat Hij op grond van het bloed van een *onschuldig offer* de zonden kan vergeven. De offerdienst die God aan het volk Israël had gegeven, verwees symbolisch naar het offer van Christus. Door Zijn dood aan het kruis kunnen mensen met God verzoend worden. Zij ontvangen vergeving van zonden en afwassing van de zonden in Zijn bloed (Openb. 1:5).

Om als Gods volk rein voor Hem te leven, had God aan Israël diverse reinigingsrituelen voorgeschreven (Lev. 8; 14-15; Num. 19). Het zijn rituelen die voor ons een diepe symbolische betekenis hebben en tonen hoe wij als christenen, na onze bekering, rein voor God kunnen leven.

In het Nieuwe Testament lezen we over de instelling van de doop, en van het avondmaal. Deze tekenen stelde de Heere Jezus in voor Zijn discipelen, en beide inzettingen wijzen terug naar Zijn dood en opstanding. Bij het avondmaal denken we aan de Heere Jezus Christus, Die Zijn lichaam overgaf in de dood. Hij droeg de zonden van allen die geloven in Zijn plaatsvervangend werk. Op grond van Zijn Woord hebben zij de zekerheid dat God hen heeft gereinigd van al hun zonden, en dat niets hen meer scheidt van Zijn liefde.

De doop is het symbool van het met Christus gestorven zijn. En ook van het opgestaan zijn met Hem, om voortaan in een nieuw leven met Hem te wandelen. Door zich te laten dopen laat een christen zien dat hij één is met Christus. Het Griekse woord '*baptizo*' is een versterkte vorm van het woord '*bapto*'. De doop is een eenmalige gebeurtenis, maar dient blijvend zichtbaar te zijn in het leven van de dopeling. Zoals het volgende voorbeeld illustreert. De beroemde Griekse arts en dichter Nicader schreef in een recept voor ingemaakt zuur: de groente moet men dopen (= '*bapto*') in kokend water en dan dopen (= '*baptizo*') in

zijn. Bij het laatste brengt dit een blijvende verandering in de smaak en houdbaarheid van de groente teweeg (einde citaat). Je zou de doop ook kunnen vergelijken met een lap stof, die in een verfbad wordt ondergedompeld. Dit geeft een zichtbare en blijvende verandering aan de stof.

In de Bijbel lezen we over verschillende 'dopen'. In het volgende overzicht willen we die de revue laten passeren, en de betekenis ervan in een kort commentaar toelichten. Vervolgens willen we de verschillende aspecten van de christelijke doop bezien, en wie er gedoopt werden.

Wat zegt de Bijbel over...

2. De doop met de Heilige Geest

Op de Pinksterdag stortte God Zijn Geest uit op de honderdtwintig gelovigen, die in de bovenzaal bijeen waren. Wat Johannes de Doper had geprofeteerd, vond plaats. Het was ook de door de Heere Jezus toegezegde belofte van de Vader aan de discipelen. Daarbij vond de gedeeltelijke vervulling van de profetie van Joël plaats (Matt. 3:11; Mark. 1:8; Luk. 3:16-17; Hand. 2; vgl. Joël 2:28-29).

Op die dag werden deze gelovigen door de Heilige Geest tot één lichaam gedoopt. Zo ontstond de gemeente van onze Heere Jezus Christus. Na deze bijzondere gebeurtenis op de Pinksterdag ontvangt ieder die God gehoorzaamt, en Zijn Woord gelooft, de inwoning van de Heilige Geest. Zo wordt de doop met de Heilige Geest ook op ons toegepast en worden wij toegevoegd aan het lichaam van Christus, de gemeente (Hand. 1:5; 2:4; 5:32; 1 Kor. 12:12-13; Ef. 1:13-14; 4:4).

De doop met de Heilige Geest ging gepaard met de volgende tekenen:

- a. Het geluid *als van* een geweldig gedreven wind (Gr. *'pneuma'*). Dit is een beeld van de kracht van de adem van God.
- b. Iedereen in de samengekomen menigte hoorde de apostelen in hun eigen taal spreken. De taalbarrière werd tijdelijk opgeheven.

c. Op de hoofden van de apostelen waren tongen *als* van vuur.

Het Woord van God wordt vergeleken met een vuur. Dit gebeurt als de Heilige Geest het Woord toepast op het hart en leven van de mens (Jer. 23:29). Het vuur wordt in het leven van gelovigen zichtbaar, als zij verkeerde dingen in hun leven veroordelen en wegdoen. Zij verspreiden Gods licht en Zijn warme liefde wordt voelbaar in hun leefomgeving. Vuur heeft verschillende eigenschappen: het *verteert* dingen die je erin werpt, het *geeft warmte* en het *geeft licht*. Zo gingen de discipelen als vurige getuigen van Christus de wereld in. We kennen voorbeelden als Apollos, Paulus en Petrus (Hand. 18:25; Rom. 12:11; 1 Petr. 4:8).

3. De doop met vuur

Johannes de Doper doopte met water en hij predikte dat Hij Die na hem kwam, de Messias, niet met water zou dopen, maar met de Heilige Geest en met vuur. We zagen al dat de doop met de Heilige Geest heeft plaatsgevonden op de Pinksterdag in Jeruzalem. Dit ging gepaard met tongen *als* van vuur op de hoofden van de aanwezigen. Maar dit is niet wat bedoeld wordt met de doop met vuur.

Dit zal gebeuren in de toekomst, kort vóór en bij de verschijning van de Heere Jezus. Nu is Hij nog steeds de door de wereld verworpen en gekruisigde Redder. Als Hij straks terugkomt met Zijn heiligen en met Zijn engelen, zal Hij als de Rechter de wereld oordelen en dopen met vuur. Alles waarvoor geen plaats is in het komende Koninkrijk, zal weggespoeld worden door de Geest van oordeel en de Geest van uitbranding.

Wat Johannes de Doper aankondigde, was al lang tevoren door de profeten Jesaja, Jeremia en Zacharia voorzgd. Het is de wraak van God over hen die het evangelie van onze Heere Jezus Christus ongehoorzaam zijn en die de antichrist aanbidden, de komende wereldleider, en de satan. En het is ook het oordeel over het vergieten van het onschuldige bloed van hen die in de eindtijd de marteldood zullen sterven vanwege hun geloof. Johannes de Doper noemde het voorbeeld dat Christus de wan in Zijn hand zal hebben, en Zijn dorsvloer grondig zal reinigen. Zijn tarwe zal Hij in de schuur verzamelen, maar het kaf met onuitblusbaar

Wat zegt de Bijbel over..

vuur verbranden (Matt. 3:11-12; Luk. 3:16-17; 2 Thess. 1:8; Openb. 4:5; 6:16; 19:11-21; vgl. Jes. 4:4; 5:24; 66:15-16; Jer. 21:14; Zach. 13:9).

4. De doop met water

Hierbij kunnen we onderscheiden tussen:

1. de proselietendoop;
2. de doop van Johannes;
3. tot Mozes gedoopt;
4. facetten van de christelijke doop.

De proselietendoop

De proselietendoop was de doop waardoor een heiden een proseliet, oftewel een Jodengenoot werd. Door deze doop kreeg hij ook recht op de Joodse voorrechten. Hij werd in hun gemeenschap opgenomen, na doop en besnijdenis. Dit rituele reinigingsbad was in de ogen van de Joden nodig. Zij hadden daarvoor nooit handelingen verricht om ceremoniële reinheid te ontvangen. Het was een Joods gebruik, en niet door God ingesteld. In het Nieuwe Testament lezen we enkele malen over een proseliet, een Jodengenoot.

De Heere Jezus verweet de Farizeeën en Schriftgeleerden dat zij zee en land afreisden om een proseliet te maken (Matt. 23:15). Op het

Pinksterfeest waren uit diverse landen vele Joden en proselieten bijeen (Hand. 2:10). Als één van de zeven diakenen werd de Griekssprekende Nicolaüs gekozen, een proseliet uit Antiochië (Hand. 6:5). Nadat de synagoge in Antiochië uitgegaan was, volgden vele van de Joden en godsdienstige proselieten Paulus en Barnabas (Hand. 13:43).

De doop van Johannes

Deze doop werd ook wel genoemd de doop van de bekering. Dit gaat over hen die berouw hadden over hun zonden en de prediking van Johannes geloofden. Zij lieten zich dopen in de Jordaan. Het verwijt van Johannes aan velen in de toegestroomde menigte was, dat zij geen vrucht voortbrachten in overeenstemming met de bekering (Matt. 3:1-17; Mark. 1:3-12; Luk. 3:3-22; Joh. 1:26-34; Hand. 19:26).

De Heere Jezus was zonder zonde en Hij had geen bekering nodig. Toch liet Hij Zich dopen door Johannes. Door deze handeling maakte Hij zich één met het zondige volk, dat de bekering en de vergeving van de zonden wel nodig had. Om duidelijk te maken Wie de Heere Jezus was, daalde er een duif op Hem neer. Daarna klonk Gods stem uit de hemel, die zei: *“U bent Mijn geliefde Zoon, In U heb Ik Mijn welkbehagen”*.

De Heere Jezus heeft Zelf niet gedoopt, dit deden Zijn discipelen. Wat deze doop inhield, gelijktijdig met het dopen door Johannes, vermeldt de Bijbel niet. Waarschijnlijk had het dezelfde betekenis als de doop van Johannes. Er was immers woordenstrijd tussen een Jood en de discipelen van Johannes over de reiniging, en verontrusting dat de discipelen van Jezus ook doopten (Joh. 3:22-26; 4:1-2).

Tot Mozes gedoopt

De Heilige Geest gebruikt het voorbeeld van het volk Israël tijdens de uittocht uit Egypte en de doortocht door de Rode Zee. Het is ook een

waarschuwing voor christenen om niet dezelfde fouten te maken als Israël door ongehoorzaamheid.

Door de doop in de wolk en in de zee werden de Israëlieten bij hun leider Mozes gevoegd, en volgden zij hem in de woestijn (1 Kor. 10:1-2). Dit is vergelijkbaar met de christelijke doop. Zoals de Israëlieten zich voegden bij Mozes en het land Egypte verlieten, zo belijden christenen door de doop dat zij de wereld verlaten hebben. Egypte is een beeld van de wereld, het systeem waarvan de satan de god is. De zee vormde de scheiding tussen het land Egypte en de woestijn.

Dit is een beeld van de dood van Christus. De zee waardoor zij trokken, betekende de redding van het volk Israël, dat eerder had geschild achter het bloed van het Paaslam. Maar voor de Egyptenaren betekende het de dood. Ook de wolk waarin het volk gedoopt werd, spreekt van Christus en van de Geest. De wolk van Gods aanwezigheid beschermde het volk van God en scheidde het van de Egyptenaren. De wolk stond tussen het volk Israël en de Egyptenaren in, toen die hen achtervolgden. Op gelijke wijze heeft Christus de gelovigen uit de macht van de satan gered. Hij biedt ons Zijn bescherming en zorg op de verdere reis door de woestijn van het leven.

Facetten van de christelijke doop

Begraven met Christus

Iedereen die belijdenis van zonden doet, zich bekeert en gelooft in de Heiland, wordt door het bloed van Jezus Christus gereinigd van zonden. Men neemt Hem dan aan als Verlosser, en zo wordt het werk van de Heere Jezus toegepast op het hart. De gelovige mag zeggen: Christus stierf voor mij, en ik ben met Hem gestorven (Gal. 2:20; 2 Tim. 2:11; Kol. 2:20; 3:3). Wanneer iemand gestorven is, wordt het lichaam naar het kerkhof gebracht, het terrein van de doden, en daar begraven. Zo heeft

de Heere Jezus ingesteld dat van iedereen die met Hem gestorven is, zijn oude mens in symbolisch zin wordt begraven.

De bekering met heel je hart tot God, betekent het oordeel over het zondige vlees uitspreken. De wetenschap dat Christus hiervoor stierf, noemt de Bijbel de besnijdenis van Christus (Rom. 6:3-4; Kol. 2:11-12). Door de doop die daarna volgt, vereenzelvigd de dopeling zich figuurlijk gesproken met de gestorven Christus. Zij die mogen weten met Hem gestorven te zijn, dienen hun leden – die zij vroeger ter beschikking stelden van de zonde – nu aan God toe te wijden als mensen die vanuit de dood levend zijn geworden. Door deze figuurlijke begrafenis wordt het zondige vlees niet weggedaan of verdrongen. Maar de zonde mag niet meer over ons heersen, hoewel de gelovigen na hun bekering nog wel *kunnen* zondigen (Rom. 6:1-14).

Paulus herinnert hier aan de doop. Door het watergraf heeft de christen afscheid genomen van zijn oude leven. Door de doop maakt hij zich één met Christus. Zoals de Heere Jezus Christus als Eersteling is opgewekt uit de doden, zo zullen de gelovigen ook eenmaal opgewekt worden. God ziet hen als met Christus gestorven, en levend gemaakt met Hem. Vanaf de begrafenis van de oude mens is de nieuwe wandel met Christus begonnen. Zoals de Heere letterlijk uit de doden is opgewekt, zo zijn ook allen die opnieuw geboren zijn, met Hem opgewekt in een nieuw leven. Wij laten dit zien in een nieuwe levenswandel, in gemeenschap met Hem.

Afwassing van de zonden

Nadat de Heere Jezus aan Saulus was verschenen en deze in Damascus was aangekomen, kreeg hij het antwoord op zijn eerdere vraag: Heere, wat wilt U dat ik doen zal? Nadat Ananias hem had verteld over de wil van God voor zijn leven en zijn boodschap had beëindigd, zag hij de aarzeling van Paulus en zei tegen hem: Waarom aarzelt u? Sta op, laat u dopen en uw zonden afwassen, onder aanroeping van Zijn Naam. Want ieder die de Naam van de Heere aanroept, wordt behouden. De

doop in water – gepaard met bekering en geloof in Jezus Christus – wast figuurlijk de zonden af. De reiniging van onze zonden gebeurt op grond van de waarde van het bloed van Christus (Hand. 2:21; 22:16; 1 Joh. 1:7). Door de doop liet Paulus zien een getuige en discipel van de Heere te zijn, en Hem te willen volgen op de weg – een weg waarvan hij wist dat hij veel smaad en lijden zou ondervinden.

Door de doop belijdt de dopeling dat zijn zonden zijn vergeven en weggedaan. Door het aanroepen van de Naam van de Heere Jezus als Getuige, belijdt iemand dat dit nu werkelijkheid voor hem is. De dopeling zweert hiermee openlijk zijn oude leven af en toont dat hij Christus wil volgen.

Doop en behoudenis

“(…) toen God in Zijn geduld nog eenmaal wachtte in de dagen van Noach, terwijl de ark gebouwd werd, waarin weinig – dat is acht – mensen behouden werden door het water heen. Het tegenbeeld daarvan, de doop, behoudt nu ook ons. Maar niet als een verwijderen van het vuil van het lichaam, maar als vraag aan God van een goed geweten, door de opstanding van Jezus Christus” (1 Petr. 3:20-21).

In het voorbeeld van Noach en zijn gezin zien we nog een andere betekenis van de doop. In Handelingen 22:16 lezen we dat de doop de zonden afwast. We lezen in de bovengenoemde Bijbelverzen dat de doop niet het vuil van het lichaam wast, of de onreinheid van het vlees verwijdert. We zullen zien dat dit niet in tegenspraak is met elkaar.

De doop die ons redt en behoudt, vindt zijn tegenbeeld in Noach en zijn gezin in de ark die hen veiligheid bood. De zondvloed betekende de ondergang van de oude wereld. Het water dat de aarde verzwolg, droeg echter de ark en plaatste haar op een gereinigde aarde. Het doopwater reinigt het innerlijk van de dopeling niet. Het is een beeld van het oordeel dat Christus in zijn plaats heeft ondergaan. Dat deed Hij door Zijn dood aan het kruis op Golgotha. Zoals het water van de

zondvloed al het leven op aarde verzwolg, zo is Jezus Christus de Ark van de behoudenis voor ieder die zich aan Hem toevertrouwt (1 Petr. 2:24; 3:21).

De behoudenis door de doop heeft dus te maken met de uiterlijke positie die de dopeling inneemt op aarde, niet met zijn eeuwige behoudenis. Eerder noemden we al dat de uitdrukking *'behouden'* wil zeggen: dwars door gevaren heen op de bestemde plaats aankomen. In het verhaal van Noach en zijn gezin is de ark hiervan een duidelijke illustratie. De doop geeft dan ook antwoord op de vraag aan God van een goed geweten. De dopeling weet: in Christus ben ik veilig, in Hem ben ik door het oordeel van God heengegaan!

Door de rede die Petrus hield op de Pinksterdag werden velen diep in het hart geraakt. Ze riepen uit: Wat moeten we doen? Het antwoord was tweeledig: ze moesten zich bekeren en zich laten dopen. Door zich te laten dopen en openlijk afstand te nemen van hen die Christus verwierpen, konden zij behouden worden van dit verkeerde geslacht. Ongeveer drieduizend zielen namen op die dag de dringende, goddelijke boodschap aan, en werden gedoopt (Hand. 2:37-41). Nadat deze gelovige Joden openlijk afstand namen van hen die Christus verwierpen, ontvingen zij de Heilige Geest. Cornelius en zijn huisgenoten ontvingen de Heilige Geest op het moment dat zij tot geloof kwamen, en werden daarna gedoopt. Als gelovigen uit de heidenen hadden zij Christus niet openlijk verworpen (Hand. 10:43-48).

Bij Zijn afscheid had de Heere Jezus tegen de discipelen gezegd: *“Wie gelooft en gedoopt is, zal behouden worden, maar wie niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden.”* Het geloof in Hem beslist de eeuwige behoudenis, niet de doop (Mark. 16:15-16). De gevangenvaarder vroeg: Wat moet ik doen om behouden te worden. Het antwoord van Paulus en Silas was: *“Geloof in de Heere Jezus en u zult behouden worden, u en uw huis”*. Toen zij het woord van God aan hem en zijn huis hadden uitgelegd, kwamen allen tot geloof en lieten zich daarna dopen (Hand. 16:30-34).

Doop en discipelschap

Een discipel is een leerling, of een volgeling. Aanvankelijk werden de gelovigen discipelen of leerlingen genoemd. Na Handelingen 11:26 werden zij christenen genoemd (Hand. 26:28; 1 Petr. 4:16). In Israël verzamelde een rabbi, een leermeester, veelal jongere leerlingen om zich heen. Hij had als doel zijn leerlingen theorie- en praktijkles te geven, met de bedoeling dat zij zouden worden zoals hij. Zo koos de Heere Jezus uit Zijn volgelingen discipelen uit, om bij Hem te zijn en van Hem te leren. Met het doel het geleerde zelf in praktijk te brengen, zodat anderen het ook zouden leren. Dit betekent dus: luisteren naar de Meester, leren van de Meester en worden zoals Hij (Matt. 10:24-25; Mark. 3:14; 14:70; Hand. 4:13). Bij de doop belijdt men: de Heere Jezus is mijn Meester en ik strek mij ernaar uit te worden zoals Hij.

De discipelen kregen de opdracht om heen te gaan naar alle volken. Ze moesten hen onderwijzen, d.i. hen tot discipelen maken en hen dopen (Matt. 28:19). Gehoorzaam zijn ze aan deze 'grote opdracht' begonnen. Eerst in Jeruzalem, daarna in het hele land en vervolgens in andere streken. Velen van hen die de boodschap hoorden, hebben dit werk voortgezet. Niet iedereen heeft de blijde boodschap al gehoord. Elke discipel van de Heere Jezus is ertoe geroepen om waar hij is, met de mogelijkheden en gaven die hij heeft ontvangen, dit werk voort te zetten.

Op de vraag van de discipelen aan de Heere Jezus om een ereplaats te mogen innemen in Zijn Koninkrijk, was het antwoord dat Hij met een doop gedoopt moest worden. Hij zou door de wereld worden verworpen en een vreselijke dood sterven. Die lijdens-doop zou ook hun deel zijn. Over Hem zijn echter al de baren, al de golven van het oordeel, heengegaan. Die wateren konden Zijn liefde niet uitblussen (Matt. 20:20-22; Mark. 12:38; Ps. 42:8; Hoogl. 8:7).

Tot en in Christus gedoopt

Als er in het Oude Testament een brandoffer werd gebracht, was de huid van het geslachte dier voor de priester bestemd (Lev. 7:8). Zo ziet God de gelovige als bekleed met Christus, bekleed met de klederen van het heil, met de mantel van de gerechtigheid (Jes. 61:10). De HEERE liet de profeet Zacharia de hogepriester Jozua zien, terwijl deze werd aangeklaagd door de satan. De vuile kleren werden uitgedaan en feestkleren werden hem aangetrokken (Zach. 3:3-5).

Christus aandoen, of bekleed zijn met Hem, laat onze verantwoordelijkheid als christen zien. De doop is het getuigenis van de dopeling. Door Christus aan te doen, of tot Hem gedoopt te zijn, wil zeggen dat de dopeling zich openlijk één maakt met een verworpen, gestorven en opgestane Heere, en zich met Hem bekleedt. Hij verlangt naar dit nieuwe leven, en laat zijn nieuwe identiteit in zijn handel en wandel zien. Zodat Christus door anderen in hem openbaar en zichtbaar wordt gemaakt (Gal. 3:27; 1:16).

Voor de doden gedoopt

Vanaf de Pinksterdag, bij het ontstaan van de gemeente, tot op vandaag, zijn er velen die beleden hebben een volgeling, een discipel van Jezus Christus te zijn. Zoals binnen een leger een regiment wordt opgericht, bestaat dit regiment na verloop van tijd niet meer uit dezelfde personen. In oorlogstijd sneuvelen er strijders, en in vreedstijd keren er soldaten terug in de burgermaatschappij. Zo wijzigt het christelijk getuigenis voortdurend. Vele miljoenen christenen zijn er in deze tweeduizend jaar overleden. Nieuwe bekeerlingen nemen als getuigen van Christus door de doop de plaats in van gelovigen die gestorven zijn (1 Kor. 15:29).

Een grote dwaling van de Mormonen is dat zij leren dat een nu levend persoon zich kan laten dopen in de plaats van zijn voorouders. En zichzelf meerdere keren kan laten dopen, steeds voor andere voorouders. Maar dat is niet de bedoeling van deze woorden van de apostel.

Dopen als daad van gehoorzaamheid

Predikers moeten dopen, en bekeerlingen moeten zich laten dopen. De doop is niet iets wat christenen door hun levenspraktijk eerst moeten bewijzen. De doop volgt op de bekering. De dopeling heeft zijn zonden aan God beleden. De dooper geeft aan zijn verzoek gehoor om hem daarna te dopen. Er moet wel een breken met de zonde, en berouw over de vroegere zondige levensstijl zichtbaar zijn.

“Bekeer u en laat een ieder van u gedoopt worden in de Naam van Jezus Christus, tot vergeving van de zonden” (Hand. 2:38). Deze woorden richtte Petrus aan het einde van zijn toespraak op de Pinksterdag tot de Joden. Hij zag de verslagenheid van hun harten. De dag erna riep Petrus tot het toegestroomde volk: *“Kom tot inkeer, toon berouw en bekeer u”* (Hand. 2:38; 3:19). Want ze beseften niet Wie zij hadden gedood. Velen hebben vanaf die dag tot op heden gehoor gegeven aan deze oproep. Zij lieten zich na hun bekering dopen.

Wanneer iemand zich laat dopen, belijdt hij openlijk de Heere Jezus als de Heere (Grieks = *kurios*). Je aanvaardt Hem, en wilt voor Hem leven. Daarmee geef je aan een discipel van de Heere Jezus te zijn en Hem te willen volgen. Niet iedereen kan zich het moment herinneren dat hij of zij opnieuw geboren is. Maar wel het moment, de dag waarop men zich liet dopen. De doop is een markeringspunt in het leven van de christen.

Wie werden er gedoopt in de eerste gemeente?

We lezen het in het boek Handelingen:

- ‘Zij nu die Zijn woord met vreugde aannamen, werden gedoopt’ (Hand. 2:41).
- ‘Maar toen zij Filippus geloofde, die het evangelie van het Koninkrijk van God en van de Naam van Jezus Christus verkondigde, werden zij gedoopt, zowel mannen als vrouwen’ (Hand. 8:12).

- 'Als u met heel uw hart gelooft, is het geoorloofd. En de kamerheer uit Ethiopië antwoordde en zei: Ik geloof dat Jezus Christus de Zoon van God is' (Hand. 8:37-38).
- 'Paulus werd ziende, en hij stond op en werd gedoopt' (Hand. 9:18).
- Cornelius en zijn huis: 'Allen die zijn woord hoorden (...) werden gedoopt' (Hand. 10:32-48).
- Lydia en haar huisgenoten (Hand. 16:15).
- Paulus sprak het woord van de Heere tot de cipier, en tot allen die in zijn huis waren. Hij werd onmiddellijk gedoopt met al de zijnen. En hij verheugde zich dat hij met al zijn huisgenoten tot geloof in God gekomen was (Hand. 16:32-34).
- Crispus, het hoofd van de synagoge, geloofde met heel zijn huis in de Heere, en velen van de Korinthiërs die Paulus hoorden, geloofden en werden gedoopt (Hand. 18:8).
- Aan de volgelingen van Johannes de Doper was gepredikt dat zij moesten geloven in Hem, Die na hem kwam. Nadat zij de boodschap van Paulus hadden gehoord, werden zij gedoopt in de Naam van de Heere Jezus Christus. Het geloof is immers uit het horen (Hand. 19:4-7; Rom. 10:8-18).
- Paulus vroeg direct aan de Heere Jezus: Wat moet ik doen? Hij kreeg als antwoord: Ga naar Damascus. Daar zal u verteld worden wat u moet doen. Na drie dagen kreeg hij door middel van Ananias antwoord. Daarna zei Ananias: Sta op, laat u dopen (Hand. 22:10, 16).

Zijn er voorschriften om te dopen?

Door de voorbeelden in het boek Handelingen is het wel duidelijk hoe het moet. Daar staat dat zij die het woord van God hoorden, de boodschap aannamen en nadat zij tot bekering en geloof kwamen,

zich direct lieten dopen. Dit waren zowel mannen als vrouwen. Het avondmaal werd later ingesteld voor hen die het nodige begrepen, voor 'verstandigen' (1 Kor. 10:15). Dus mensen die inzien wat het avondmaal inhoudt. De doop is de vraag van iemand die gelooft en zich wil laten dopen. Doop en bekering, en vervolgens een nieuwe levenswandel, horen bij elkaar. Dit zagen we eerder al.

Om te kunnen dopen, dient er water aanwezig te zijn, zodat de dopeling daarin kan ondergaan. Het is immers de symbolische begrafenis van de oude mens, die met Christus is gestorven, en het bekleed worden met Hem en het één zijn met Hem. We lezen in de Bijbel niet over een speciale bevoegdheid die een gelovige moet hebben om een pasbekeerde te dopen. In principe kan elke broeder door de Heere Jezus hiervoor gebruikt worden. Hoewel door de dienst van Paulus velen tot bekering en geloof zijn gekomen, heeft hij slechts enkele bekeerlingen gedoopt. Hij noemt de namen van Crispus en Gajus, en het huisgezin van Stefanus. Hij had niet gedoopt om de indruk te wekken dat de bekeerlingen van hem zouden worden. Zij moesten volgelingen van Christus zijn. Zijn opdracht was het Woord te prediken, en zijn helpers doopten (1 Kor. 1:12-17).

De Heere Jezus is het, Die aan Zijn discipelen de opdracht heeft gegeven om te dopen. Vandaar dat iemand die doopt veelal zegt: 'Broeder..., zuster..., ik doop u in de Naam van de Heere Jezus'. Wie doopt, doet dit in opdracht van, en op grond van het gezag van de Meester.

Een standaardformule die men uitspreekt bij het dopen, schrijft Gods Woord niet voor. Wel dat wie doopt, uitspreekt dat hij iemand doopt tot de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Dit is de volle openbaring van God in het Nieuwe Testament, wat meer is dan de naam Jahweh waarmee God Zich aan Israël had bekendgemaakt. *Dopen tot* Hem wil zeggen: bij Zijn getuigenis op aarde te behoren (vgl. Deut. 6:4; Matt. 28:19).

Het is des Heilands liefste wens
dat, wie Zijn Naam belijden,
niet leven naar de oude mens,
maar als door Hem bevrijden.
Als u met Hem gekruisigd bent,
is u ook de macht gegeven
om door die doop te allen tijd
naar de nieuwe mens te leven.

Johannes de Heer 550:2

Studievragen bij Deel 1

1. Welke drie aspecten worden bij de zendingsopdracht genoemd?
2. Is de doop een voorwaarde om zalig (behouden) te worden?
3. Noem oorzaken waardoor er zoveel verwarring is ontstaan over de betekenis van de doop?
4. Welke twee inzettingen heeft de Heere Jezus ingesteld, en waarnaar verwijzen deze tekenen?
5. Wat was de toegezegde belofte van God aan Israël door de profeet Joël?
6. Met welke drie tekenen ging de doop met de Heilige Geest gepaard, en wat betekenen deze?
7. Wat betekent de doop met vuur, en wanneer vindt dit plaats?
8. Wanneer werd de proselietendoop toegepast?
9. Wat is de betekenis van de doop van Johannes?
10. Wat betekende het tot Mozes gedoopt te zijn?
11. Wat betekent het om symbolisch met Christus begraven te zijn?
12. Wat wast in figuurlijke zin de zonde af?
13. Wat is de overeenkomst tussen het gaan in de ark door Noach en zijn gezin, en de christelijke doop?
14. Waarom zei Petrus tegen de Joden in Handelingen 2, dat ze zich moesten bekeren en vervolgens laten dopen?
15. Wat is de relatie tussen het gedoopt zijn en het discipel zijn?

Wat zegt de Bijbel over..

16. Wat betekent het tot Christus gedoopt te zijn?
17. Wat betekent het voor de doden gedoopt te worden?
18. Wat volgt normaliter op de bekering van het hart?
19. Wat is de overeenkomst tussen degenen die gedoopt werden, zoals genoemd in Handelingen?
20. Staan er voorschriften in de Bijbel om gedoopt te worden en om te dopen?

DEEL 2 - DE HEILIGE GEEST

Het werk van de Heilige Geest, wat zegt de Bijbel hierover?

Wat zegt de Bijbel over...

1. Inleiding

‘Hebt u de Heilige Geest ontvangen toen u tot geloof kwam?’

*(...) ‘als iemand de Geest van Christus niet heeft,
die is niet van Hem’.*

*‘Wie in Mij gelooft, zoals de Schrift zegt: Stromen van levend
water zullen uit zijn binnenste vloeien. En dit zei Hij over de
Geest, Die zij die in Hem geloven, ontvangen zouden;
want de Heilige Geest was er nog niet,
omdat Jezus nog niet verheerlijkt was’.*

Handelingen 19:2; Romeinen 8:9; Johannes 7:38-39

Bovenstaande teksten tonen aan hoe belangrijk het is om te weten dat je de Heilige Geest hebt ontvangen, toen je tot geloof bent gekomen. Je mag dan weten dat de Geest van God, evenals de vrouw in Lukas 15 die met een lamp een penning zocht en vond, jouw levenshuis en de schuilhoeken van je hart heeft schoongeveegd en in Gods licht heeft gebracht. En zoals deze vrouw blij was samen met anderen, zo is de Heiland blij met jou, een verlost zondaar. Hij is verheugd dat Hij door Zijn Geest in je kan wonen; en Hij geeft je de zekerheid dat je verlost

bent uit de macht van de duisternis. Je bent nu het eigendom van Hem, Die jou zo heeft liefgehad. Je bent voor eeuwig met Hem verbonden, zoals die gevonden penning aan de hals van de vrouw hing. Je behoort voortaan bij Hem en Hij heeft de regie over je leven overgenomen, zodat je Hem en je medegelovigen uit liefde kunt dienen.

Elk mens heeft een geest, die vanuit het hoofd zijn lichaam bestuurt. Evenzo wordt het nieuwe leven – de goddelijke natuur – zichtbaar door de Heilige Geest, Die woont in allen die opnieuw geboren zijn. Christus is het Hoofd van de gemeente, en Hij bestuurt vanuit de hemel Zijn lichaam op aarde door de Heilige Geest, Die in ons woont. Om antwoord te kunnen geven op de vraag of wij de Heilige Geest hebben ontvangen, zullen wij eerst ingaan op de vraag Wie Hij is en hoe Hij Zich openbaart.

Bij de ontmoeting van de Heere Jezus met de Samaritaanse vrouw sprak Hij met haar over de aanbedding in geest en waarheid en over God de Vader, Die geest is. Voor haar en de Samaritanen in die stad werd duidelijk dat Hij, Die alles van haar wist, de Messias en de Heiland van de wereld was (Joh. 4:23-26, 42). Hoe men het Koninkrijk van God moet binnengaan, wist zelfs Nicodemus niet, hoewel hij de leraar van Israël was. In een persoonlijk gesprek met hem legde de Heere Jezus uit dat als iemand niet uit water en Geest geboren is, hij het Koninkrijk van God niet kan zien en niet kan binnengaan. Om dit voor ons mogelijk te maken moest de Zoon des mensen worden verhoogd aan het kruishout, zoals Mozes de koperen slang had verhoogd in de woestijn (Joh. 3:1-21).

Na de verschijning van de Heere Jezus vanuit de hemel aan Saulus op de weg naar Damascus en nieuwe openbaringen aan hem, schreef hij als de apostel Paulus later over het geheimenis van de godsvrucht het volgende: 'God is geopenbaard in het vlees, is gerechtvaardigd in de Geest, is verschenen aan de engelen, is gepredikt onder de heidenen, is geloofd in de wereld, is opgenomen in heerlijkheid' (1 Tim. 3:16).

Die eerste ontmoeting met de verheerlijkte Heere is Paulus nooit vergeten. Hij sprak diverse malen over het licht dat hem vanuit de

hemel omstraalde, dat voor zijn beleving steeds sterker werd. Deze ontmoeting bewerkte in hem een radicale en een blijvende verandering (vgl. Hand. 26:13; 2 Kor. 3:17-18). De mannen die bij hem waren, leidden hem bij de hand en brachten hem naar Damascus. Daar sprak de Heere tegen hem door middel van Ananias. Nadat hij de Heilige Geest had ontvangen en met de Geest was vervuld, werd zijn leven het zichtbare getuigenis van iemand die als volgeling van Christus geleid werd door de Geest van God. Overweldigd door Gods liefde schreef hij de woorden: 'De Zoon van God, Die mij heeft liefgehad en Zichzelf voor mij heeft overgegeven' (Gal. 2:20).

In zijn brieven heeft hij veel onderwijs gegeven over het werk van de Heilige Geest in en door de gelovigen. Wanneer hij vragen beantwoordt over het functioneren van de gemeente en de gaven die de Heere Jezus daartoe heeft gegeven aan de Zijnen, doet hij de oproep: 'Wees navolgers van mij, zoals ik navolger van Christus ben' (1 Kor. 11:1). Met een heilige vrees, ofwel met diep ontzag, en door liefde gedrongen ging hij daar waar God hem riep. Dan mocht hij ervan getuigen dat het God had behaagd Zichzelf niet alleen 'aan hem', maar 'in hem' te openbaren (Gal. 1:16). Het doel van God met ons is dat de Heere Jezus voor God en mensen zichtbaar wordt in de levenswandel (2 Kor. 5:11, 14).

Het leven met God is een rijk en gezegend leven, waarbij een geestelijke antenne onontbeerlijk is. Voordat je verder leest, wil ik je vragen de Bijbel te openen en eerst aandachtig 1 Korinthe 1 en 2 te lezen. Immers om als 'een geestelijk mens' geestelijke dingen met geestelijke dingen te kunnen vergelijken, gaat een persoonlijke ontmoeting met Hem vooraf. En die mag je hebben, als je Zijn Woord biddend leest. Vervolgens kun je als gelovige door de inwoning van de Heilige Geest de dingen onderzoeken die God ons heeft geopenbaard door Zijn Geest. Zo leren wij de dingen kennen die ons door genade geschonken zijn, zelfs de diepten van God. De natuurlijke mens neemt de dingen van de Geest van God niet aan, het is dwaasheid voor hem. Hij kan ze ook niet begrijpen, omdat ze *geestelijk* beoordeeld worden.

Wat zegt de Bijbel over..

2. De Heilige Geest is God

Door de Bijbel te lezen ontdekken we dat de Heilige Geest ook God is. De Bijbel begint met de woorden: 'In het begin schiep God de hemel en de aarde'; en de mededeling van de eerste twee verzen eindigt met de woorden: 'de Geest van God zweefde boven het water'. Vervolgens lezen we aan het eind van Genesis 1: 'Laten Wij mensen maken naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis' (Gen. 1:1-2; 1:26).

Nadat de mens had gegeten van de boom waarvan hij niet mocht eten, zei de Heere God: 'Zie, de mens is geworden als één van Ons, omdat hij goed en kwaad kent'. Toen de nakomelingen van Noach een toren aan het bouwen waren waarvan de top in de hemel moest reiken, zei de HEERE: 'Kom, laten Wij neerdalen en laten Wij hun taal daar verwarren'. Jesaja hoorde de stem van de Heere. Hij zei: 'Wie zal ik zenden? Wie zal er voor Ons gaan?' (Gen. 3:22; 11:7; Jes. 6:8). Steeds sprak God met een meervoudsvorm: 'Ons' en 'Wij'.

In de eerste verzen van de Bijbel worden God en de Geest dus samen genoemd. God schiep, in het Hebreeuws staat er: Elohim, אֱלֹהִים. Letterlijk lezen wij hier in vers 1: 'de *machtige*, of de *sterke* goden schiep'. *El* betekent in het Hebreeuws 'machtige' of 'sterke'. De toevoeging '*ohim*' is een meervoudsvorm = goden.

In Deuteronomium 6:4 lezen we dat Mozes tegen het volk zegt: 'Luister Israël! De HEERE, onze God, de HEERE is *één!*' Dit één zijn – in het Hebr. *echad* – wijst op verscheidenheid binnen een bepaalde eenheid,

het is een meervoudige eenheid. God heeft Zichzelf geopenbaard als Vader, als Zoon en als Heilige Geest, zowel bij de schepping als bij de herschepping, d.i. het verlossingswerk van Christus om zondaars te redden en tot God te brengen. Toch is Hij de Enige. Ook de mens zelf vormt een meervoudige eenheid (*'echad'*). God schiep hem; mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen, om samen tot één vlees te zijn (Gen. 1:27; 2:24).

De apostel Paulus schrijft: 'Toch is er voor ons maar één God: de Vader, uit Wie alle dingen zijn, en wij voor Hem, en één Heere: Jezus Christus, door Wie alle dingen zijn en wij door Hem' (1 Kor. 8:6; vgl. Joh. 1:2; Kol. 1:16; Hebr. 1:2; 11:3). Met eerbied gezegd: God de Vader maakte het plan, God de Zoon voerde het uit, en Hij deed dit door God de Heilige Geest. Bij de schepping sprak de Zoon in overeenstemming met de wil van de Vader en Hij riep met Zijn machtswoord het zichtbare uit het niets tevoorschijn; terwijl de Geest van God zweefde boven het water.

Bij de bekering van de mens tot God zijn ook zowel de Vader als de Zoon en de Heilige Geest betrokken. Een illustratie hiervan vinden we in de drie bekende gelijkenissen van Lukas 15. De Zoon van God, de Heere Jezus, zoekt als de Goede Herder het verlorene. Hij draagt de zondaar naar huis, en Hij droeg zijn zonden weg (vers 1-7). De Heilige Geest zoekt evenals een vrouw in alle plaatsen met de lamp van Gods Woord; dat is het ontdekkende werk in het hart van de mens die verloren is (vers 8-10). En de Vader wacht en ziet uit: Hij trekt met koorden van liefde en sluit de verloren zoon in Zijn armen (vers 11-32). Gelovigen zijn uitverkoren (1) overeenkomstig de *voorkennis van God de Vader*, (2) door de *heiliging van de Geest*, (3) tot gehoorzaamheid en besprenkeling met *het bloed van Christus* (1 Petr. 1:2).

De engel Gabriël kondigde aan Maria de geboorte van Jezus aan met de woorden: 'De Heilige Geest zal over u komen en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwen. Daarom ook zal het Heilige Dat uit u geboren zal worden, Gods Zoon genoemd worden'. Christus is door de

Heilige Geest verwekt, en ook met de Geest gezalfd (Luk. 1:35; Hand. 4:27).

Simeon heeft de Christus, de Gezalfde van God, mogen zien en in zijn armen kunnen nemen (Luk. 2:26). Bij de doop van de Heere Jezus in de Jordaan horen we de stem van de *Vader*, en hierbij zien we de *Geest* in de gedaante van een duif op Hem neerdalen (Matt. 3:16; Luk 3:22). Vol van de Geest werd Hij door de Geest naar de woestijn geleid, waar Hij veertig dagen verzocht werd door de duivel. Door de kracht van de Geest keerde Hij weer terug naar Galilea (Matt. 4:1; Luk. 4:1, 14).

Aan het begin van Zijn openbare optreden werd de boekrol van Jesaja aan Hem gegeven in de synagoge en legde Hij uit waar de profeet over sprak: 'De Geest van de Heere is op Mij, omdat Hij Mij gezalfd heeft; Hij heeft Mij gezonden om aan armen het Evangelie te verkondigen, om te genezen die gebroken van hart zijn' (Luk. 4:18; Jes. 61:1). Na de arrestatie van de apostelen in het boek Handelingen verhieven zij hun stem tot God met de woorden: 'Heere! U bent de God Die de hemel en de aarde gemaakt hebt (...). De koningen van de aarde stellen zich op en de vorsten spannen samen tegen de Heere en tegen Zijn Gezalfde' (Hand. 4:24-27; Hebr. 1:9).

Een illustratie van Zijn zalving vinden we in de toebereiding van het graanoffer (Lev. 2). Dit offer spreekt van de waarachtige mensheid van de Heere Jezus. Hij was de tarwekorrel die in de aarde viel en stierf (Joh. 12:21-28). Het meelbloem van het graanoffer bevatte geen enkele oneffenheid. Zijn leven en Zijn gedrag was zo heel anders dan het leven van alle andere mensen. Er waren geen uitschieters, of plooiën die gladgestreken moesten worden. De ongezuurde koeken zijn een beeld van Hem. Gods Woord zegt dat er in Hem geen zonde was, dat Hij geen zonde gedaan heeft en dat Hij geen zonde gekend heeft (1 Joh. 3:5; 1 Petr. 2:22; 2 Kor. 5:21). Zo wordt Hij door Johannes, Petrus en Paulus beschreven. Hij was volkomen zondeloos. De met olie gemengde en met olie bestreken koek is een beeld van het feit dat Hij door de Heilige

Geest is verwekt en met de Heilige Geest is gezalfd. Bij Zijn zalving werd Hij openlijk voor Zijn dienst aangesteld (Lev. 2; 8:26).

Op het kruis gaf *de Vader* Zijn Zoon. En hier offerde *de Zoon* Zichzelf onberispelijk aan God door de kracht van *de Heilige Geest* (vgl. Gen. 22:7-8, 19; Joh. 16:32; Hebr. 9 en 10). Zo zien we de eenheid tussen God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest. Die goddelijke eenheid blijkt zowel bij de schepping, bij de bekering van zondaars, bij de doop van de Heere Jezus, bij Zijn dienstwerk en bij Zijn verzoend sterven aan het kruis.

Over de unieke eenheid in de godheid heeft de Heere Jezus gesproken, en de apostelen hebben erover geschreven: 'God is *geest*'. 'Wie Mij gezien heeft, heeft de *Vader* gezien'. God heeft Hem, d.i. *de Heere Jezus*, een lichaam toebereid. De Heere Jezus Christus is God geopenbaard in het vlees. Eenmaal zal elk oog Hem, d.i. Jezus Christus, zien (vgl. Joh. 4:24; 14:6-11; Hebr. 10:5, 10; 1 Tim. 3:16; 1 Joh. 3:2b; Openb. 1:7).

Toen de Heere Jezus op aarde was, verheerlijkte Hij de Vader doordat Hij als waarachtig Mens Hem gehoorzaamde en Hem openbaarde. Nu Hij in de hemel is, wordt Hij door de Heilige Geest verheerlijkt (Joh. 16:14; 17:4-5). Dit doet de Heilige Geest door het volle licht op de Heere Jezus te laten vallen. We lezen dan ook nergens in de Bijbel dat er tot de Heilige Geest werd gebeden. Wel is er sprake van bidden 'in de Geest' (Jud.:20). Zowel de Vader als de Zoon, alsook de Heilige Geest, is God! Hoewel de Heilige Geest soms de derde Persoon in de Godheid wordt genoemd, maakt de Bijbel dit onderscheid niet. Nogmaals: 'De HEERE onze God, de HEERE is *één*'.

Dit kunnen we niet begrijpen, wel geloven! Een Latijnse inscriptie uit de eerste eeuw vermeldt: Ik ben wat Ik was, d.i. God; Ik was niet wat Ik ben, d.i. Mens; Ik ben nu beide, God én Mens.

De genezing door de Heere Jezus van de blindgeborene was een van de vele bewijzen dat Hij de Christus was, de door God gezonden Zoon, Die één was met de Vader. De blindgeborene geloofde dit. De Farizeeën

echter haatten Hem hierom (Joh. 9:30-38). Toen Hij met Zijn discipelen sprak over Zijn terugkeer naar de hemel, zei Hij: 'Ik ga heen naar de Vader; want de Vader is meer dan Ik'. Dit is niet in tegenspraak met Zijn eerdere uitspraak: 'Ik en de Vader zijn één'. Hij, Die één is met Vader, kwam op aarde als God geopenbaard in het vlees. Als de Gezondene van de Vader deed de Heere Jezus altijd de wil van Zijn Vader. De Vader was groter dan Hij, wanneer het gaat om de positie die Christus innam als Mens op aarde (Joh. 14:28). Wat Zijn wezen of natuur betreft, kon Hij zeggen: Ik en de Vader zijn één (Joh. 10:29-30).

Wat zegt de Bijbel over...

3. De Heilige Geest is een Persoon

Veelal denken we bij een persoon aan iemand die we kunnen zien, aan een gestalte. Maar zoals God de Vader geen lichaam heeft, zo heeft de Heilige Geest ook geen lichaam. Anders dan de Heere Jezus, Die een lichaam van vlees en bloed aannam zoals wij mensen dit hebben (Hebr. 10:5). De definitie van een persoon is: een wezen dat zelfstandig en bewust handelt. Zoals mensen *personen* genoemd worden, is God de Heilige Geest ook een Persoon. Maar zoals we zullen zien, wel in groot contrast met de mensen: Hij handelt in volkomen harmonie met God de Vader en God de Zoon. Hoewel de Heilige Geest kracht geeft, is Hij veel meer dan een kracht. De Heilige Geest wordt als goddelijk Persoon met 'Hij' en met 'Hem' aangeduid.

Dat de Heilige Geest een Persoon is, blijkt o.a. uit het feit dat je Hem kunt *smaden* door de genade die God ons aanbiedt af te wijzen (Hebr. 10:29). Je kunt de Heilige Geest *bedroeven* door zondig gedrag in woord en daad, door ongehoorzaamheid (Ef. 4:30; vgl. Jes. 63:10). Je kunt de Heilige Geest *lasteren*, zoals de Farizeeën deden (Matt. 12:31). Men kan tegen Hem *liegen* en Hem *bedriegen*, zoals Ananias en Saffira deden (Hand. 5:1-5). Stefanus bracht de Raad onder ogen dat we ons tegen de Heilige Geest kunnen verzetten, evenals de vaderen (Hand. 7:51).

Ook spreekt de Heilige Geest persoonlijk tot mensen, zoals Hij bijvoorbeeld *sprak* tot de evangelist Filippus (Hand. 8:29). Door Zijn inwoning *bidt* Hij in ons en voor ons met onuitsprekelijke verzuchtingen (Rom. 8:26). Zoals bepaalde omstandigheden, mensen en ook de satan een verhindering kunnen zijn om het Woord te spreken, kan ook de Heilige Geest dit spreken *verhinderen* (Hand. 16:6-7).

Toen de Heere Jezus bij Zijn discipelen was, heeft Hij hun veel dingen geleerd. Voor Zijn terugkeer naar de hemel gaf Hij de Zijnen de belofte: De Heilige Geest zal u *alles leren*. Paulus schreef in 1 Korinthe dat hij door de Geest van God goddelijke dingen openbaarde met woorden die de Geest ons leert. De Heilige Geest zal in bijzondere omstandigheden de volgelingen van de Heere Jezus zelfs de woorden te binnenbrengen die zij moeten spreken (Joh. 14:26; 1 Kor. 2:10-16; Luk. 12:11-12). De Heilige Geest heeft *geprofeteerd* over de toekomstige dingen, bijv. door David en andere heilige mannen van God. Zij hebben door de Heilige Geest gedreven gesproken (2 Sam. 23:2; Hand. 1:16; 2 Petr. 1:21).

God, de Heilige Geest, is alomtegenwoordig. David verwoordt dit besef met de woorden: 'Waar kan ik Uw Geest ontgaan, waar Uw aangezicht ontvluchten?' (Ps. 139:7-10; vgl. 104:30). En Job zegt over zijn Schepper: 'De Geest van God heeft mij gemaakt, en de adem van de Almachtige heeft mij levend gemaakt' (Job 33:4). En hij schrijft ook: 'Door Zijn Geest kreeg de hemel schoonheid' (Job 26:13). Hij is alwetend. God openbaart de geheimen van Zijn hart door de Geest (1 Kor. 2:10). De Heilige Geest is almachtig en heilig. Bekeerlingen worden gedoopt in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest (Matt. 28:17-20).

4. De Heilige Geest geeft wijsheid en kracht

De Geest is de kracht, de energiebron, voor allen die een dienst voor God mogen verrichten. Na de hemelvaart van de Heere Jezus keerden Zijn discipelen terug naar Jeruzalem om te wachten totdat zij kracht zouden ontvangen door de komst van de Heilige Geest. Zo konden zij van Christus gaan getuigen (Hand. 1:8; 3:12; 4:29-31; 6:8; Rom. 15:19).

Ook voor ons geldt dat Zijn goddelijke kracht ons alles heeft geschonken wat tot het leven en de godsvrucht behoort. Dit komt tot stand door de kennis van Hem, Die ons geroepen heeft door Zijn heerlijkheid en Zijn deugd, (...) opdat wij daardoor deel zouden krijgen aan de goddelijke natuur (2 Petr. 1:3-4). Door onze eigen zwakheid te erkennen, wordt Gods kracht zichtbaar in de gelovigen en ervaren zij de liefde van God en de gemeenschap van de Heilige Geest (2 Kor. 12:9-10; 13:13; 1 Petr. 4:11).

Daarbij geeft God door de Heilige Geest ook fysieke kracht, wijsheid en kennis. We noemen als voorbeelden in het Oude Testament: Mozes, Bezaleël en Aholiab, Kaleb, en Simson (Ex. 28:3; 31:2-6; Deut. 34:7; Joz. 14:11; Richt. 14:6). En in het Nieuwe Testament zien we dat God fysieke en geestelijke kracht geeft om de gaven van de Geest uit te oefenen (1 Kor. 12:1-11).

Van de geschiedenis van Simson kunnen we leren dat het geheim van onze kracht verbonden is met toewijding. Toen de nazireeër Simson zijn geheim prijs gaf en zijn haar werd afgeknipt, was zijn kracht van hem geweken en was hij zwak zoals andere mensen. Het lange haar was een symbool van zijn toewijding. Toen het haar van zijn hoofd weer begon te groeien, keerde zijn kracht nog eenmaal terug (Richt. 13:3-5; 16:17-30).

5. Zijn werk in het Oude en het Nieuwe Testament

Het is duidelijk dat alleen *God* nieuw leven aan dode zondaars kan schenken. De wedergeboorte die daartoe nodig is, is ook het werk van God. De nieuwe geboorte gebeurt niet door de wil van een mens. God bewerkt dit door de Heilige Geest vanaf de eerste mens Adam, die geestelijk dood was door zijn val, tot aan het einde van het Messiaanse rijk, dus zowel voor als na het kruis (Joh. 3:3, 5, 8).

In het Oude Testament echter werkte de Heilige Geest zowel in ongelovigen als gelovigen. De Heilige Geest rustte op hen of was bij hen, maar Hij woonde niet permanent in hen (vgl. 1 Sam. 10:10). Hij sprak door Bileam, een ongelovige; en door koning David, een gelovige (Num. 24:2; 2 Sam. 23:2). De werking van de Heilige Geest was steeds tijdelijk. Zo bad David de woorden: 'Neem Uw Geest niet van mij' (Ps. 51:13). En de Geest week van koning Saul (1 Sam. 16:14).

In het Nieuwe Testament, dat wil zeggen na de Pinksterdag, heeft de Heilige Geest woning gemaakt in de gelovigen. Hij woont altijd in hen en zal Hij bij hen blijven (Joh. 14:17). Gelovigen kunnen het werk van de Heilige Geest in henzelf op verschillende manieren verstoren, zodat Gods Geest niet duidelijk meer waar te nemen is. Dit gebeurt als zij door verkeerd gedrag het woord van het leven niet meer vertonen en de gaven Die Hij gaf niet uitoefenen.

Voorzeggingen van de uitstorting van de Geest

Door de profeten Jesaja, Jeremia, Ezechiël, Joël en Zacharia was aangekondigd dat God Zijn Geest zou uitstorten in de laatste dagen, zoals water wordt uitgestort (Jes. 32:15-18; 44:3; Ezech. 36:27; 37:6, 14; Joël 2:28; Zach. 12:10).

Tijdens het Loofhuttenfeest woonde het volk Israël in loofhutten. Jaarlijks werd dan de reis van het volk door de woestijn herdacht. Tijdens dit feest werd in Jeruzalem elke dag met een gouden kruik water geschept vanuit de bron Siloam en in de tempel uitgegoten ter herinnering aan het water dat uit de rots stroomde en dat als een rivier in droge plaatsen vloeiende (Ex. 17:6; Num. 20:7-11; Ps. 78:15; 105:41; 114:8). De steenrots die het volk voorzag van het nodige water was Christus, zegt Paulus, en Hij is het Die de Zijnen nu het levende water geeft (1 Kor. 10:4).

Hoewel de Heere Jezus wist dat de Joden Hem wilden doden, ging Hij – nadat Zijn broeders Hem waren voorgegaan – in het verborgen ook op naar Jeruzalem om het Loofhuttenfeest te vieren. Op de laatste dag van het feest, terwijl de samengestroomde menigte op het tempelplein stil werd, werd het water uitgegoten. Waarschijnlijk op dat stille moment stond Jezus daar en riep: ‘Als iemand dorst heeft, laat hij bij Mij komen en drinken. Wie in Mij gelooft, zoals de Schrift zegt: Stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien. Dit nu zei Hij van de Geest, Die zij die in Hem geloven, zouden ontvangen; want de Geest was er nog niet, omdat Jezus nog niet was verheerlijkt’ (Joh. 7:37-39).

Terwijl de Heere Jezus alles wist wat over Hem zou komen, ging Hij vijf maanden later opnieuw naar Jeruzalem: nu om het Pascha te vieren, het feest dat herinnerde aan de verlossing uit de slavernij van Egypte. Driemaal sprak Hij met de discipelen over Zijn verwerping door het volk, en Zijn sterven en opstanding uit de dood. De laatste week vóór de kruisiging van de Heere Jezus gebeurden er veel bijzondere dingen in Jeruzalem. Hoewel de discipelen enerzijds vreesden dat Hij zou worden gedood, leefde bij hen de sterke verwachting dat Hij Zijn regering als

de Messias zou aanvaarden. Ze werden daarin bevestigd toen twee discipelen vooruit werden gestuurd om een ezelin te halen waarop Hij plaatsnam en onder Hosannageroep de stad binnenreed.

Daarop ging Hij de tempel binnen en reinigde het gebedshuis door een einde aan alle handel daar te maken en de kooplieden te verdrijven (Luk. 19:28-48). Enkele dagen daarna was het Pascha. Tijdens de maaltijd ontstond er twist onder de discipelen over de vraag wie van hen wel de belangrijkste was en de eerste plaats zou innemen in het komende Koninkrijk. Bij Zijn intocht in de stad weende Hij over haar en zei: 'Och, mocht op deze uw dag ook u erkennen wat tot uw vrede dient. Nu is het echter verborgen voor uw ogen' (Luk. 19:42). Zelfs Zijn discipelen begrepen dit niet.

Om hun te laten zien dat Hij gekomen was om te dienen en Zijn leven te geven tot een losprijs voor velen, stond de Heere Jezus op van de maaltijd en waste Hijzelf hun voeten. Daarna ontmaskerde Hij Judas, de verrader, en kondigde ook de verloochening door Petrus aan (Matt. 20:28; Luk. 22; Joh. 13). Hierna sprak Hij over de directe toekomst, over de weg naar het Vaderhuis, Zijn terugkeer naar de Vader en de komst van de Heilige Geest naar de aarde.

In hun verwarring en verdriet begrepen zij maar weinig van Zijn woorden en van de belofte: Ik zal jullie niet als wezen achterlaten. De Heer zou de Vader vragen om een andere Zaakwaarnemer, de Trooster (Gr. *parakletos*), opdat Die zou komen en voor altijd bij hen zou blijven. Dit is de Heilige Geest, Die zou uitgaan van de Vader en de Zoon. Deze zou de wereld overtuigen van zonde, van gerechtigheid en van oordeel (Joh. 16:8-11). De Heilige Geest zou in de gelovigen komen wonen en voor altijd bij hen blijven. Hij zou voor hen bidden en hun kracht geven voor de dienst. De Geest zou alles in herinnering brengen wat Christus had gezegd; en Hij zou van Hem getuigen en hun de toekomstige dingen verkondigen (Joh. 14:14-26; 15:26; 16:5-15).

Toen Johannes later over dit Loofhuttenfeest schreef in Johannes 7, begreep hij dat de Heilige Geest pas kon komen nadat Christus was

verheerlijkt in de hemel. Christus sprak ook over het doel waartoe Hij en de Vader de Geest zouden zenden om in de gelovigen te wonen. Het was niet alleen om voor altijd bij hen te zijn. Zijn inwoning in de gelovigen en daardoor Zijn bijzondere aanwezigheid op aarde is ook het bewijs hoe slecht de mens is. Het overtuigend bewijs van zonde werd geleverd doordat zij niet in Hem geloofden en Hem zelfs verwierpen.

Hoewel het van alle tijden het werk van de Heilige Geest is, dat iemand zijn zondige toestand ziet en erkent, blijkt uit het tekstverband in Johannes 16:8-11 dat de Heere Jezus dit hier niet bedoelt. Het gaat om drie dingen die nu duidelijk zijn aangetoond: zonde, gerechtigheid en oordeel. (1) Hem te kruisigen was een lage en onrechtvaardige daad, het bewijs dat de wereld Hem had verworpen. (2) De komst van de Heilige Geest was daarentegen het bewijs van Gods gerechtigheid. Christus keerde terug naar Zijn Vader in de hemel en de wereld zag Hem niet meer. De Zoon van God leefde als een Rechtvaardige op aarde. God wekte Hem in gerechtigheid op uit de doden en nam Hem tot Zich in Zijn heerlijkheid. Dit was het ultieme bewijs van Gods gerechtigheid. (3) Daarbij is de komst van de Heilige Geest ook het bewijs van het oordeel dat nog komt. De overste van deze wereld is al geoordeeld op het kruis. Maar het definitieve oordeel, het eindvonnis over de satan en de wereld volgt later, alsook over alle goddelozen. We zien dit in het boek Openbaring.

De uitstorting van de Heilige Geest

Nadat de Heere God de eerste mens, Adam, had gevormd uit het stof van de aardbodem, blies Hij de levensadem in zijn neusgaten. Zo werd de mens tot een levend wezen (Gen. 2:7). Na de opstanding van de Heere Jezus, bij Zijn eerste verschijning aan de discipelen, blies Hij op hen en zei tegen hen: 'Ontvang [de] Heilige Geest' (Joh. 20:22). Dit maakte hen geschikt om kort erna de Heilige Geest *inwonend* te ontvangen.

Bij het afscheid van Zijn discipelen op de Olijfberg had de Heere Jezus hun bevolen niet uit Jeruzalem weg te gaan, 'maar de belofte van de Vader te verwachten, die u, zei Hij, van Mij gehoord hebt; want Johannes doopte wel met water, maar u zult met de Heilige Geest gedoopt worden, niet lang na deze dagen' (Hand. 1:5; vgl. Luk. 3:16). Eerder had Hij gezegd: 'Hoeveel te meer zal de hemelse Vader de Heilige Geest geven aan hen die tot Hem (erom) bidden' (Luk. 11:13). In de evangeliën lezen we nergens dat men hierom heeft gebeden. Nu echter ging het om de Heilige Geest, Die in hen zou komen wonen en bij hen zou blijven.

Op de Pinksterdag, vijftig dagen na de opstanding van Christus en tien dagen na Zijn hemelvaart, waren in een bovenzaal honderdtwintig gelovigen bijeen, die baden en de komst van de Heilige Geest verwachtten. Toen vond plaats wat was aangekondigd door de profeten en door de Heere Jezus. God stortte naar Zijn belofte de Heilige Geest uit op deze honderdtwintig gelovigen.

Aan het begin van Zijn laatste reis naar Jeruzalem, in het uiterste noorden van het land, had de Heere Jezus aan Zijn discipelen gevraagd: 'Wie zegt u dat Ik ben?' Hierop had Petrus geantwoord: 'U bent de Christus, de Zoon van de levende God'. Na deze belijdenis van Petrus had de Heere tegen hem gezegd: Op deze rots, op deze belijdenis zal Ik Mijn gemeente bouwen. Het was een gebeurtenis die toen nog moest plaatsvinden (Matt. 16:13-20).

Nu echter was het ontstaan van de gemeente van Jezus Christus een feit. De gemeente, een lichaam, een levend organisme op aarde, was door de Heilige Geest verbonden met het verheerlijkte Hoofd in de hemel en tot één lichaam gedoopt. Dat dit een eenmalige gebeurtenis was, blijkt uit 1 Korinthe, de brief waarin de apostel Paulus ca. dertig jaar later dit beschrijft als een gebeurtenis die in het verleden heeft plaatsgehad: 'Wij allen zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt, hetzij wij Joden zijn, hetzij Grieken, hetzij slaven, hetzij vrijen; en wij allen zijn van één Geest doordrenkt' (Hand. 2; 1 Kor. 12:12-13).

Zoals we eerder zagen ging de doop met de Heilige Geest gepaard met de volgende drie tekenen:

- Een geluid *als van* een geweldig gedreven wind (Gr. *pneuma*). Dit is een beeld van de kracht van de adem van God.
- Iedereen in de samengekomen menigte hoorde de apostelen in hun eigen taal spreken. De taalbarrière werd tijdelijk opgeheven.
- Op de hoofden van de apostelen waren tongen *als van* vuur te zien.

Na de indrukwekkende toespraak van Petrus waren vele toehoorders diep in hun hart geraakt. Zij sloegen zich op de borst en zeiden tegen de apostelen: 'Wat moeten wij doen, mannen broeders?' Waarop Petrus tegen hen zei: 'Bekeer u en laat eenieder van u gedoopt worden in de Naam van Jezus Christus, tot vergeving van zonden; en u zult de gave van de Heilige Geest ontvangen. Want voor u is de belofte (...). En met veel meer andere woorden legde hij getuigenis af en spoorde hij hen aan met de woorden: Laat u behouden van dit verkeerde geslacht'.

Door zich te laten dopen na hun bekering namen zij openlijk afstand van al diegenen die Christus verwierpen. Op die dag bekeerden velen zich tot God, en ontvingen zij ook de Heilige Geest inwonend. De doop met de Heilige Geest was toen voor hen ook een feit geworden. Wat die dag begon met een kleine groep van honderdtwintig personen in de bovenzaal, breidde zich uit tot een groep van drieduizend Joodse zielen. En de volgende dag kwamen alleen al vijfduizend mannen tot geloof. Hoewel het niet precies wordt genoemd, is het heel aannemelijk dat er die dag ook vele vrouwen en jongeren tot geloof kwamen. Vervolgens werden er dagelijks toegevoegd. Ook een grote menigte priesters kwam tot geloof (Hand. 2:41; 4:4; 5:14; 6:7; 12:24).

Wat op de Pinksterdag plaatsvond, is een voorvervulling van wat er zal gebeuren bij de verschijning van de Heere Jezus, wanneer God Zijn Geest zal uitstorten op *alle* vlees. Hij zal hun de Geest van genade en

van gebed geven, Zijn Geest in hun binnenste. Zie nogmaals Jesaja 32:15-18; 44:3; Ezechiël 36:27; 37:6, 14; Joël 2:28; Zacharia 12:10.

Sinds deze bijzondere gebeurtenis op de Pinksterdag ontvangt eenieder die God gehoorzaamt en Zijn Woord gelooft de inwoning van de Heilige Geest. En daarmee wordt de doop in de Geest op hen persoonlijk toegepast en worden zij toegevoegd aan het lichaam van Christus, de gemeente (Hand. 1:5; 1 Kor. 12:12-13; Ef. 4:4).

Het Woord van God wordt in de Bijbel vergeleken met een *vuur*. Dit gebeurt in figuurlijke zin, wanneer de Heilige Geest het Woord toepast op ons hart en leven (Jer. 23:29). Het vuur heeft verschillende eigenschappen: (1) het *verteert* de dingen die je erin werpt, (2) het geeft *warmte* en (3) het geeft *licht*. Het vuur wordt in ons als gelovigen zichtbaar als wij verkeerde dingen oordelen en wegdoen, als wij Gods licht laten schijnen en ook Zijn warme liefde laten voelen – waar wij ook zijn. Zo gingen de discipelen als vurige getuigen van Christus de wereld in. Wij kennen voorbeelden als Apollos, Paulus en Petrus (Hand. 18:25; Rom. 12:11; 1 Petr. 4:8).

De kring van de gemeente werd vervolgens uitgebreid met de Samaritanen, die half heidens waren (zie Hand. 8:14-17). En korte tijd later ook met mensen uit de volken, die tot geloof kwamen (zie Hand. 10:45-46). Enkele jaren later ontmoette Paulus in Efeze een groep Joodse mannen, twaalf discipelen van Johannes de Doper. Nadat hij hun het evangelie had uitgelegd, kwamen zij tot bekering en geloof in Christus Jezus. Nadat zij gedoopt waren, legde Paulus hun de handen op en ontvingen zij de Heilige Geest. De handoplegging was een daad die bevestigde dat deze twaalf discipelen van Johannes de Doper nu op dezelfde christelijke grondslag stonden en deelden in het geloof in het verzoeningswerk van Christus, evenals de apostel en de andere volgelingen van Christus. God bevestigde dit door hun hierna de gave van de Heilige Geest te schenken. Dit bleek door het spreken in talen en het profeteren, wat gaven van de Heilige Geest zijn (Hand. 19:1-6). Efeze was een stad waar veel buitenlanders verbleven, die allerlei talen

spraken. In de loop van de tijd zijn velen uit de Joden en uit de volken aan de gemeente toegevoegd en ontvingen ook zij de Heilige Geest.

God schenkt de Heilige Geest, zoals Hudson Taylor het verwoordde, alleen aan hen die Hem echt willen geloven en gehoorzamen. Dit maken de volgende Bijbelgedeelten duidelijk:

- '(...) de Heilige Geest, Die God gegeven heeft aan hen die Hem *gehoorzaam zijn*' (Hand. 5:32).
- 'Als God dan aan hen dezelfde gave heeft gegeven, als aan ons die in de Heere Jezus Christus *geloven*' (Hand. 11:16-17).
- 'Hebt u de Heilige Geest ontvangen op grond van werken van de wet, of uit de *prediking van het geloof*'? (Gal. 3:2).

Verzegeling en zalving met de Heilige Geest

De Bijbel spreekt over de *verzegeling* met de Heilige Geest en over de *zalving* met de Geest. We zullen zien dat de verzegeling aangeeft dat men Gods eigendom is, terwijl de zalving ons bekwaam maakt om God te dienen. Over wat voorafgaat aan de verzegeling met de Geest lezen we in de brief aan de Efeziërs het volgende: 'In Hem bent ook u, nadat u het Woord van de waarheid, namelijk het evangelie van uw zaligheid, gehoord hebt; in Hem bent u ook, toen u tot geloof kwam verzegeld met de Heilige Geest van de belofte' (Ef. 1:13-14).

Belangrijk is dus om je af te vragen: Wat heb ik gehoord en wat moet ik geloven om verzegeld te worden? Onderstaande Bijbelgedeelten maken duidelijk dat je:

- het Woord van God moet horen en inzien dat je door je zonden van God gescheiden bent;
- dit erkent en met berouw over je zonden tot Hem gaat;

- jezelf bekeert, d.w.z. je zonden aan God en mensen belijdt en nalaat;
- gelooft dat Jezus Christus aan het kruis voor jou de straf heeft gedragen en in jouw plaats is gestorven voor je zonden. God rekent de zonden je niet meer toe, omdat Hij je ziet als met Christus gestorven. Gereinigd door Zijn bloed ben je voor eeuwig met God verzoend (Ps. 32:1-6; Spr. 28:13; Jes. 53:5-6; Hand. 2:37-38; 3:19; Rom. 3:23-25; 5:1, 10; Gal. 2:20).

Vanaf dat moment ben je in Christus een *nieuwe* schepping geworden en door de Heilige Geest opnieuw geboren. Je hebt een nieuw leven ontvangen, het eeuwige leven, en dat houdt in het kennen van de Heere Jezus en het voor eeuwig met Hem verbonden zijn (Joh. 17:3).

Bovendien heeft God eenieder die in de Heere Jezus gelooft en Hem als Verlosser heeft leren kennen, aangenomen (of: geadopteerd) als een zoon van Hem (2 Kor. 5:17; Ef. 1:5; 2:15; 4:24; Joh. 3:3-8; 1 Petr. 1:1, 23; Joh. 17:3; Joh. 1:12-13; 1 Joh. 3:1-2). Om dit te bevestigen zet God Zijn stempel op ons: Hij verzegelt ons met de Heilige Geest. Die komt in ons wonen en gaat nooit meer weg. Dit zegel is Zijn eigendomsrecht op ons en tevens het onderpand van de verkregen verlossing. Ik ben verlost en eenmaal zal ik ook een verheerlijkt, hemels lichaam ontvangen, gelijk aan dat van de opgestane Mens Christus Jezus.

Dit onderpand, de Heilige Geest, is als het ware een 'voorschot' op wat we straks nog zullen ontvangen (2 Kor. 1:21-22). Bovendien is de liefde van God in onze harten uitgestort door de Heilige Geest (Rom. 5:5). De Geest geeft ons de innerlijke overtuiging voor eeuwig Gods eigendom te zijn (Rom. 8:15-17; Gal. 4:4-7). De zalving van (of: met) de Heilige Geest maakt ook dat we daardoor in staat zijn de dingen te begrijpen die God ons heeft geopenbaard in Zijn Woord. De Heilige Geest maakt ons ook ertoe geschikt om God te dienen en als een koninklijk priesterdom Zijn deugden te verkondigen. Voor de dienst aan God werden vroeger ook priesters, koningen en profeten gezalfd (vgl. 1 Petr. 2:5, 9; 1 Joh. 2:20, 26-27; Openb. 1:6).

Bij de reiniging van de melaatse onder de wet zien we hiervan een prachtige illustratie. De melaatse is een beeld van de zondaar, die aan de gevolgen van zijn ziekte – de zonde – zal sterven. De melaatse moest bij de priester worden gebracht en zich met water baden. Daarna werd er door de priester bloed op de rechteroorlel, de rechterduim en de rechter grote teen gestreken. Vervolgens werd op dezelfde lichaamsdelen ook olie gestreken (Lev. 14:8-20).

Dit uiterlijke ritueel geeft een geestelijke werkelijkheid weer. Wij zijn vanwege onze zonden onrein, en daardoor geestelijk gescheiden van God. Als gevolg hiervan zal bij het sterven en na de opstanding ook de eeuwige scheiding van God plaatsvinden. Maar God Zelf heeft een unieke oplossing gegeven om ons te reinigen van onze zondige staat; die vreselijke toestand is door de zondaar zelf niet te veranderen. Zoals de Israëliet destijds mag nu ook iedereen naar de Priester, d.i. de Heere Jezus gaan. Hij dient wel te erkennen dat er aan hem niets meer rein is. Door de zonde is de mens totaal verontreinigd.

Als iemand het Woord van God op zichzelf toepast en zich hierdoor reinigt, dan past de Heere Jezus Zijn offerbloed op hem toe en wordt hij met God verzoend en gereinigt van zijn zonden. En hij ontvangt de zalving met de Heilige Geest, Die hem geschikt maakt om voor God te leven en Hem te dienen. Zoals dit bij de Israëliet letterlijk gebeurde, dienen nu onze zintuigen en onze handel en wandel in geestelijk opzicht volledig onder de kracht van het bloed van Christus te worden gebracht en van de olie, d.i. de kracht van de Heilige Geest.

De gaven van de Heilige Geest

We zagen eerder al dat de gelovigen op de Pinksterdag door de Heilige Geest tot één lichaam zijn gedoopt. Samen vormen zij vanaf die dag de gemeente van Jezus Christus. Hij is het hemelse Hoofd van dit bijzondere lichaam op aarde; en de gelovigen zijn afzonderlijk leden hiervan. De wereldwijde gemeente bestaat uiteindelijk uit alle gelovigen vanaf de

Pinksterdag tot de opname, de dag waarop Hij ons allen tot Zich trekt en opneemt in de hemel. Ook de ontslapen gelovigen horen erbij, want de Heere Zelf zal met een geroep, met de stem van een aartsengel hen opwekken uit de dood. Samen met de dan nog levende gelovigen op aarde zullen wij in een ondeelbaar ogenblik een hemels lichaam ontvangen en worden weggenomen de Heere tegemoet in de lucht. Zo zullen wij altijd met de Heere zijn (1 Thess. 4:13-18).

Een ander aspect is de gemeente als het totaal van alle levende gelovigen wereldwijd, op een gegeven moment op aarde. Daarnaast kun je ook spreken van de plaatselijke gemeente, het geheel van de gelovigen in één bepaalde plaats. Dit is een nog kleinere cirkel. Toch gaat het om de ene gemeente. Eerder zagen we al dat de gemeente de *woonplaats* is van de Heilige Geest. Je kunt de gemeente ook de *werkplaats* van de Heilige Geest noemen, want door de gaven die Hij heeft gegeven is God in en door hen werkzaam.

In Romeinen 12 worden allen die weten door genade gerechtvaardigd te zijn door het geloof ertoe opgeroepen hun lichamen aan God toe te wijden als een levende offerande. Dit is onze redelijke godsdienst. Daarbij moeten wij steeds Gods wil zoeken en in bescheidenheid denken en handelen met de *genadegaven*, die God aan ieder van ons heeft toebedeeld naar de maat van het geloof.

In 1 Korinthe 12 ligt het accent op de gaven van *de Geest*. Gelovigen dienen zich bewust te zijn van de verscheidenheid van gaven die er is en zich bij het uitoefenen van hun eigen gave af te vragen: Is het nuttig voor de ander. Dank ik de Heere voor de ontvangen gave, of ben ik jaloers op de gave die anderen hebben ontvangen? Is de insteek dus het zorgdragen voor het welzijn van de ander, en ben ik bereid om met andere leden van het ene lichaam mee te lijden? De hoogste gave is de liefde, jaag hiernaar!

In Efeze 4 wordt ons geleerd dat *Christus* de gaven geeft. Hij heeft de satan overwonnen en zijn vroegere gevangenen verlost en met Zich meegevoerd naar de hemel. Hij is daar immers al als ons Hoofd. Wij, de

leden van Zijn lichaam, leven nu nog op aarde. Maar als teken van Zijn overwinning deelt Hij de geestelijke gaven uit. Het lichaam is compleet, evenals dat van een pasgeboren baby. Maar het dient nog te groeien, doordat anderen door onze dienst worden toegevoegd en de leden persoonlijk groeien in het geloof.

De gaven zijn van God afkomstig

'Ik roep u er dan toe op, broeders, door de ontfermingen van God, om uw lichamen aan God te wijden als een levend offer, heilig en voor God welbehaaglijk: dat is uw redelijke godsdienst. En word niet aan deze wereld gelijkvormig, maar word innerlijk veranderd door de vernieuwing van uw gezindheid om te kunnen onderscheiden wat de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God is. Want door de genade die mij gegeven is, zeg ik ieder onder u niet hoger te denken dan hij moet denken, maar laat hij denken in bescheidenheid, naar de mate van geloof zoals God die aan ieder heeft toebedeeld. Want zoals wij in één lichaam vele leden hebben en de leden niet alle dezelfde functie hebben, zo zijn wij, hoewel velen, één lichaam in Christus, maar ieder afzonderlijk leden van elkaar. En nu hebben wij genadegaven, onderscheiden naar de genade die ons is gegeven: hetzij profetie, naar de mate van het geloof; hetzij dienstbetoon, in het dienen; hetzij wie onderwijst, in het onderwijzen; hetzij wie bemoedigt, in het bemoedigen; wie uitdeelt, in oprechtheid; wie leiding geeft, met inzet; wie zich over anderen ontfermt, met blijmoedigheid' (Rom. 12:1-8).

Zoals een natuurlijk lichaam optimaal functioneert als het compleet is, en niet ziek, zo is het ook in de gemeente als het lichaam van Christus. Elk lid, elk orgaan, dus elke gelovige is nodig om dit lichaam goed te laten functioneren. Dit geldt niet alleen voor de gaven die op de voorgrond treden, zoals God die geeft aan gelovigen die door toespraken gelovigen bemoedigen, opbouwen of onderwijs geven. Juist de leden van het lichaam die je niet ziet, organen zoals het hart, zijn van levensbelang. Hierbij kun je denken aan gelovigen die nooit op de voorgrond treden, maar die voorbede doen voor anderen of die in de persoonlijke sfeer

tot grote zegen zijn. Hierdoor tonen zij een hart te hebben voor de andere leden van het lichaam van Christus, de gemeente.

De bron waaruit God de gaven schenkt, is Zijn genade en gunst. Anderzijds heeft het ook te maken met het *geloof* van hen die een gave hebben ontvangen. Het zijn echter niet allemaal dezelfde gaven. Dat wat God specifiek aan jou heeft gegeven, moet je ontdekken en vervolgens gebruiken. Daarmee kun je God en de medegelovigen dienen. Welke gave jij hebt ontvangen, ontdek je in de praktijk door jezelf voor anderen in te zetten. In deze verzen in Romeinen 12 worden zeven gaven apart genoemd, terwijl op andere plaatsen nog meer gaven voorkomen:

- *Profetie*: een profeet brengt de mensen (terug) tot God. Dit kan zijn door te spreken tot opbouw, vermaning en vertroosting (1 Kor. 14:1-3). Of zoals ook in het Oude Testament: aankondigen wat God gaat doen wanneer men ongehoorzaam is, want de gevolgen zal men dan moeten dragen. Het kan ook gaan om het ontvangen van een zegen, als men zich bekeert van een dwaalweg. Dit profeteren dient niet verder gaan dan wat jezelf hebt verwerkt in je leven.
- *Dienstbetoon*: deze gave moet in overeenstemming zijn met het dienen van anderen. Niet boven de ander gaan staan, maar ernaast.
- *Onderwijzen*: door die gave te gebruiken, leert men onderricht te geven. Wanneer je anderen onderwijs geeft, moet je dit ook zelf in de praktijk brengen.
- *Bemoedigen*: het is heel belangrijk om anderen te bemoedigen en te stimuleren in hun dienst, of als iemand het moeilijk heeft, een arm om zijn schouder te leggen.
- *Uitdelen*: dit kan zowel om het uitdelen van geestelijk voedsel als van materiële en praktische zaken gaan. Je moet het echter nooit voor de mensen doen om gezien te worden.

- *Leidinggeven*: niet iedereen kan dit. Je moet niet snel ongeduldig worden, maar door je eigen gedrag de ander voorgaan. Het kost energie om jezelf in te zetten en ook om als gemeente de Heere Jezus te volgen. Zo kunnen we samen optrekken en anderen stimuleren zich ook in te zetten, zodat ieder doet wat hij kan doen.
- *Zich over anderen ontfermen*: de Heere Jezus heeft gezegd dat het zaliger is te geven dan te ontvangen. Altijd geven is echter niet gemakkelijk, vooral wanneer je geen resultaat ziet.

Om anderen te dienen staat de *liefde* voorop. Het moet oprecht zijn. Er is een groot onderscheid tussen lief doen en uit liefde handelen. Wacht niet tot je ontvangt, maar geef zelf! Wees vurig van geest, straal de energie uit die God je heeft gegeven.

Wie wil je dienen? Jezelf of de Heere Jezus? Besef dat je een heerlijke hoop hebt, want straks ben je bij Hem in de heerlijkheid. Alles wat gedaan wordt uit liefde voor Jezus houdt zijn waarde en zal eeuwig bestaan. Het gebed is onze communicatie met God. Hij is de krachtbron voor alles wat we nodig hebben voor onze dienst. Er is in velerlei opzicht nood in deze wereld. We kunnen niet iedereen helpen. De huisgenoten van het geloof gaan voor. Stel je huis open, je weet nooit wie je binnenhaalt. Het zijn niet allemaal probleemgevallen. Misschien ontvang je wel een engel (Hebr. 13:2).

Er zijn vele gaven, maar één Geest

‘Wat nu de geestelijke gaven betreft, broeders, wil ik niet dat u onwetend bent. U weet dat u heidenen was, weggetrokken naar de stomme afgoden. Zo liet u zich meevoeren. Daarom maak ik u bekend dat niemand die door de Geest van God spreekt, zegt: Jezus is een vervloekte. Ook kan niemand zeggen: Jezus is Heere, dan door de Heilige Geest. Er is verscheidenheid van genadegaven, maar het is dezelfde Geest. Er is verscheidenheid van bedieningen, en het is dezelfde Heere. Er is verscheidenheid van werkingen, maar het is dezelfde God, Die alles in allen werkt. Aan ieder echter wordt de openbaring van de Geest gegeven tot wat nuttig is voor de ander. Want aan de één wordt door de Geest een woord van wijsheid gegeven en aan de ander een woord van kennis, door dezelfde Geest; en aan een ander geloof, door dezelfde Geest, en aan een ander genadegaven van genezingen, door dezelfde Geest; en aan een ander werkingen van krachten, en aan een ander profetie, en aan een ander het onderscheiden van geesten, en aan een ander allerlei talen, en aan een ander uitleg van talen. Al deze dingen echter werkt één en dezelfde Geest, Die aan ieder afzonderlijk uitdeelt zoals Hij wil’ (1 Kor. 12:1-11).

De Heilige Geest heeft aan al de leden van dit lichaam, de gemeente, een geestelijke gave gegeven. Hierin is wel een grote verscheidenheid; er zijn eervolle en minder eervolle gaven, maar ze zijn allemaal nodig tot wat nuttig is voor de ander (1 Kor. 12:12-31).

De gaven komen van de verheerlijkte Christus

‘Maar aan ieder van ons is de genade gegeven naar de maat van de gave van Christus. Daarom zegt Hij: Toen Hij opvoer in de hoogte, nam Hij de gevangenis gevangen en gaf Hij gaven aan de mensen. Wat betekent dit ‘toen Hij opvoer’ anders dan dat Hij ook eerst neergedaald is in de diepten, namelijk de aarde? Degene Die neergedaald is, is ook Degene Die opgevaren is ver boven alle hemelen om alle dingen te vervullen. En Hij heeft sommigen gegeven als apostelen, anderen als profeten, weer

anderen als evangelisten en nog weer anderen als herders en leraars, om de heiligen toe te rusten tot het werk van dienstbetoon, tot opbouw van het lichaam van Christus, totdat wij allen komen tot de eenheid van het geloof en van de kennis van de Zoon van God, tot een volwassen man, tot de maat van de grootte van de volheid van Christus' (Ef. 4:8-13).

De Heere heeft sommigen als apostelen aan de gemeente gegeven en anderen als profeten, weer anderen als evangelisten en nog weer anderen als herders en leraars. De apostelen en profeten heeft God gegeven om de gemeente te grondvesten. Zij bouwden op de Hoeksteen, d.i. Christus (Ef. 2:20). De voorwaarde voor een taak als apostel was dat iemand met de discipelen de Heere Jezus drie jaar had gevolgd en getuige was geweest van Zijn opstanding uit de doden (Hand. 1:21-26). Zij hebben gepredikt en hun boodschap vastgelegd in het Nieuwe Testament. Dit is geschreven door vier apostelen: Mattheüs, Johannes, Petrus en Paulus. En door vier profeten: Markus, Lukas, Jakobus en Judas. Deze vier profeten hebben de Heere Jezus persoonlijk gekend, of hebben hun informatie rechtstreeks van de apostelen ontvangen.

Jakobus en Judas waren halfbroers van de Heere Jezus; Markus en Lukas waren metgezellen van de apostelen op hun zendingsreizen. Ook nu zijn er gelovigen die een gave hebben ontvangen en door de Heere worden uitgezonden naar gebieden waar geen gemeente is, om daar als eerste het Woord van God te prediken. Zij zijn geen gezonden apostelen zoals de twaalf apostelen. Het Griekse woord 'apostolos' heeft de algemene betekenis: 'iemand die gezonden is met een opdracht'.

Verder heeft Hij sommigen gegeven als evangelisten. De eerste bekende evangelist was Filippus (Hand. 8). Door de prediking van de evangelieboodschap komen mensen tot bekering en worden zondaars tot de Heere Jezus geleid, zodat zij worden gevoegd bij de gemeente (Hand. 9:27; vgl. 2 Tim. 4:5). Een gave als profeet dient ertoe afgedwaalde gelovigen terug tot God te brengen, te vermanen of te bemoedigen.

Soms ook om aan te kondigen wat er gaat gebeuren. Profeten hebben de gave om te spreken tot *het geweten* van de gelovigen. Weer anderen hebben de gave ontvangen van herder, zij reiken geestelijk voedsel aan en dragen zorg voor zwakke en gewonde gelovigen. Zij spreken tot *het hart*. Weer anderen geeft God de gave van leraar, om onderwijs in de leer te kunnen geven. Zij spreken meer tot *het verstand*. Zo zien we het onderscheid in personen die een zgn. gave van het woord hebben ontvangen.

Al deze gaven zijn nodig om de heiligen toe te rusten en te volmaken, tot opbouw van het lichaam. Zodat wij groeien naar volwassenheid, en wij tot de eenheid van het geloof en van de kennis van de Zoon van God komen. Het gaat van kind naar jongeling, en van jongeling tot een vader in het geloof (Hebr. 5:11-14; 1 Petr. 2:1-2; 1 Joh. 2:12-16). Het streven van elke gelovige moet zijn om te worden zoals de Meester (Matt. 10:24).

Vervuld zijn met de Heilige Geest, vol zijn ervan

Van de Heere Jezus staat geschreven dat God Hem de Geest niet met mate gaf (Joh. 3:34). Hij was altijd vol van de Heilige Geest (Luk. 4:1). Dit was een zevenvoudige volheid, zoals Jesaja al had verwoord:

‘Op Hem zal de Geest van de Heere rusten: de Geest van wijsheid en inzicht, de Geest van raad en sterkte, de Geest van de kennis en de vreze van de Heere’.

Jesaja 11:2

We hebben gezien dat iedere gelovige de Heilige Geest inwonend heeft, sinds de Geest op de Pinksterdag is uitgestort. Helaas is niet iedere gelovige vol van de Geest, zoals dat bij de Heere Jezus het geval was, en ook bij Stefanus en Barnabas (Luk. 4:1; Hand. 6:3, 5; 7:55; 11:24). Toch zijn alle gelovigen ertoe geroepen vol (of: vervuld) te zijn met de Geest

(Ef. 5:18-20). Dat wil zeggen: zó vol ervan te zijn dat het hart ervan 'overloopt'.

Van Johannes de Doper en zijn ouders, van Petrus, de andere discipelen en ook van Paulus staat geschreven dat zij vervuld waren met de Heilige Geest (Hand. 2:4; 4:8, 31; 9:17; 13:9, 52). De vervulling met de Heilige Geest werd zichtbaar in verbinding met een specifieke dienst voor God, die langere of kortere tijd kon duren. Helaas zijn er diverse oorzaken dat gelovigen niet altijd vervuld zijn met de Heilige Geest.

Het Woord van God, door de Heilige Geest toegepast op het hart van de mens, wordt vergeleken met een vuur (Jer. 23:29). Het vuur heeft verschillende eigenschappen: het *verteert* de dingen die je erin werpt en het reinigt en loutert, het geeft *warmte* en het geeft *licht*. Dit vuur wordt in het leven van de gelovigen zichtbaar en merkbaar, wanneer zij verkeerde dingen (zonden) in hun leven veroordelen en wegdoen. Daarna kunnen zij Gods licht verspreiden en wordt Zijn liefde en warmte voelbaar in hun leefomgeving.

Leiding en wandel door de Heilige Geest

'Dus is er nu geen verdoemenis voor hen die in Christus Jezus zijn (...). Want de wet van de Geest van het leven in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet van de zonde en de dood. Als u echter door de Geest de daden van het lichaam doodt, zult u leven' (Rom. 8:1-17). We zien hier twee aspecten van de verlossing: ten eerste, Gods werk *voor ons*. Christus stierf in mijn plaats. Ten tweede, Gods werk *in ons*. Christus stierf voor ons, om in ons te komen wonen door Zijn Geest.

Om de inwoning van de Heilige Geest zichtbaar te kunnen maken, is onze eigen verantwoordelijkheid echter heel belangrijk. Zoals het jezelf dood houden voor de zonde, en onze leden in Zijn dienst te stellen (Rom. 6). Voor iemand die nog in het vlees is, die niet opnieuw geboren is, is dit onmogelijk. De Heilige Geest, Die het bewustzijn geeft dat iemand een kind, een zoon van God is, schenkt ook genade om ons als gelovigen te

laten leiden. In de kracht van de Geest mogen wij wandelen als geliefde kinderen, als navolgers van God. Wij wandelen in het licht, als wijzen, in het besef dat onze wandel, ons burgerschap in de hemel is (Ef. 5:1, 8, 15; Fil. 3:17-18).

In allerlei situaties die zich in ons leven kunnen voordoen, geeft God aanwijzingen wat wij als gelovigen moeten doen – zoals bij het nemen van beslissingen. God heeft beloofd: ‘Ik onderwijs u, en leer u de weg die u moet gaan. Ik geef raad, Mijn oog is op u’ (Ps. 32:8). Sinds de bekering van de zondaar tot God gelden er nieuwe leefregels, andere normen. De gelovige wil in praktijk brengen dat zijn lichaam, zijn hele wezen, voortaan in dienst van God staat. Hij is immers Zijn eigendom! Dit is ook een groeiproces. Door de vernieuwing van onze gezindheid worden wij innerlijk veranderd en kunnen wij onderscheiden ‘wat de goede en volmaakte wil van God is’ (Rom. 6:1-14; 12:1-2).

Gelovigen zijn tot geestelijke vrijheid geroepen en zij wensen gehoor te geven aan Gods Woord, waarin duidelijk wordt gemaakt: ‘Wandel door de Geest en u zult zeker de begeerte van het vlees niet volbrengen’. Het is volgens Galaten 5:16-21 bekend wat de werken van het vlees zijn:

- a. seksuele zonden: overspel, hoererij, onreinheid, losbandigheid;
- b. godsdienstige zonden: afgoderij, toverij (occultisme);
- c. sociale zonden: ruzie, afgunst, woede-uitbarstingen;
- d. partijgeest: egoïsme, onenigheid, afwijkingen in de leer;
- e. haat: jaloezie, moord;
- f. onmatigheid: dronkenschap, zwelgprijzen e.d.

Deze zondige werken passen niet bij het leven van de gelovige. Wil ik vervuld zijn met de Heilige Geest? Dan moet ik deze, en mogelijk nog andere zonden, wegdoen uit mijn hart. Ik moet die belijden aan God de Vader en aan de Heere Jezus. Dan wordt de relatie tussen mij en de

Vader, en met de Heere Jezus als de Heer van mijn leven, weer hersteld (1 Joh. 1:8-10). Lees biddend Gods Woord, dan zal Hij je hart, je leven vervullen met de negenvoudige vrucht van de Geest (Gal. 5:22). Die vrucht bestaat uit:

- a. liefde, blijdschap, vrede (innerlijke voortreffelijkheden);
- b. geduld, vriendelijkheid, goedheid (welwillendheid tegenover anderen);
- c. geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing (andere morele eigenschappen).

Voorwaarden voor een geestelijke opwekking

Het principe van een geestelijke opwekking, een herleving, zien we in het Oude Testament in Nehemia 8, en in het Nieuwe Testament in Handelingen 2. Het volk kwam bijeen en het Woord werd geopend. Gods Woord werd gelezen en het werd uitgelegd, zodat iedereen het goed begreep. Het werd zichtbaar dat het Woord echt uitwerking had. Het raakte niet alleen het verstand, maar ook het hart. Vervolgens maakten zij goede keuzes om God te dienen in overeenstemming met Zijn Woord.

Verlang jij naar een geestelijke opwekking bij jezelf en in je omgeving? Bid dan tot God en vraag of Hij je helpt de belangrijkste plaats in je leven in te nemen. En bedenk dat het grootste verlangen van God is dat Zijn Zoon, de Heere Jezus, zichtbaar wordt in jouw leven (Gal. 1:16). Bij een opwekking vlamt het vuur van Gods Geest in de gelovigen op. Er gebeuren dan twee dingen:

- a. Het Woord bewerkt verootmoediging, veroordeling en belijdenis van bedreven zonden in het hart van mensen (Neh. 8:10; Jes. 4:5; 10:17-18; Hand. 2:37), waarbij God hun de Geest van genade en gebeden schenkt (Zach. 12:10).

- b. Ook wordt door de gelovigen Gods licht zichtbaar in deze donkere wereld, en Zijn liefde wordt tastbaar in hun omgeving. Dus eerst verootmoediging (Neh. 8:10; Hand. 2:37), en daarna vreugde en blijdschap (Neh. 8:11; Hand. 2:46-47).

Nadat David had gezondigd, *bedekte hij zijn zonden*, hij stopte ze weg. Hij was *diep gevallen*. En het gevolg was dat er een geestelijke droogte ontstond. Geestelijk en lichamelijk kwijnde hij weg. Toen hij zijn zonden aan de Heere bekendmaakte en beleed, *bedekte God ze met het reinigende bloed*. Met als gevolg dat God hem weer blijdschap in Zijn hart kon geven. Hij had zijn les geleerd en die les gebruikte de Heere, zodat hij anderen kon onderwijzen. Terugkijkend op zijn leven, kon David – de man naar Gods hart – zeggen: De man die *hoog opgericht* is in Israël spreekt! Hij is door ‘de God van Jakob’ gezalfd, en spreekt lieflijke psalmen: ‘De Geest van de Heere heeft door mij gesproken, en Zijn woord is op mijn tong’ (2 Sam. 23:1-2; Ps. 32 en 51; Rom. 3:21-25; 4:6-8).

In de hof van Eden kwam de Heere God naar de mensen toe en sprak Hij met hen. Hij woonde echter niet bij hen (Gen. 3:8). Toen het volk Israël verlost werd uit de slavernij van Egypte, stond Hij als een wolkkolom overdag en als een vuurkolom in de nacht tussen hen en het leger van de farao in. Door de wolkkolom wees Hij hun de weg door de woestijn. Toen de tabernakel was gebouwd, overdekte de wolk de tent van ontmoeting, en de heerlijkheid van de HEERE, de sjechina, vervulde de tent en woonde Hij daar (Ex. 13:21-22; 14:20-21; 25:8; 40:33-38). Dit was het zichtbare teken van de tegenwoordigheid van God. Later woonde de sjechina in de tempel die Salomo had gebouwd. Ezechiël zag deze vanuit de tempel terugkeren naar de hemel (Ex. 15:17; 1 Kon. 8:10-13; Ezech. 10:4, 18; 11:23).

Toen de Heere Jezus dertig jaar oud was, daalde de Geest van God in de gedaante van een duif op Hem neer. In Hem woonde de hele volheid van God lichamelijk en Hij kon Zijn lichaam de tempel van God noemen (Matt. 3:16; Kol. 1:19; Joh. 2:19-21). Na Zijn hemelvaart kwam God

opnieuw naar de aarde. Nu in de Persoon van de Heilige Geest, Die woning maakte in de gelovigen. Iedere gelovige werd vanaf die dag persoonlijk een tempel van God. En samen vormen de gelovigen ook de tempel, de woonplaats van God in de Geest (1 Kor. 3:16; 6:19; Ef. 2:19-22).

Christus spreekt door Zijn Geest tot de zeven gemeenten in Klein-Azië. Hij adresseerde de brieven aan verantwoordelijke personen in Efeze, Smyrna, Pergamus, Thyatira, Sardis, Filadelfia en Laodicea. In deze brieven toonde Hij op zeventvoudige wijze Zijn karakter als de Rechter, Die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt en te midden van de zeven gouden kandelaren wandelt. Hij is de Eerste en de Laatste, Die dood geweest is en weer levend is geworden. Hij heeft ook een tweesnijdend, scherp zwaard als de Zoon van God, ogen als een vuurvlam en voeten als blinkend koper. Hij heeft de zeven Geesten van God en de zeven sterren. Hij is de Heilige en de Waarachtige. Hij heeft de sleutel van David, en Hij opent en niemand sluit; en Hij sluit en niemand opent. Hij is de Amen, de trouwe en waarachtige Getuige, het begin van de schepping van God. Als we Hem door de Geest horen spreken, zien we Zijn beoordeling van de dingen, Zijn alwetendheid, het constateren van afwijkingen, maar ook aanmaningen en bemoedigingen, oproepen om te luisteren en beloften voor de overwinnaars (Openb. 2-3).

Totdat de gemeente wordt opgenomen in de hemel is de Heilige Geest werkzaam op aarde in de gelovigen. Opdat wij het licht van de wereld zijn, en als navolgers van Christus getuigen overal waar Hij ons zendt. De Heilige Geest is nu nog de Weerhouder, zodat de satan zijn verderfelijke werk niet volledig kan uitvoeren. Wanneer de gelovigen zijn opgenomen in de hemel zal de geest van de wetteloosheid zich ten volle openbaren. Als de tegenstander zich verheft boven al wat God genoemd wordt of een voorwerp van verering is, zodat hij in de tempel van God gaat zitten en zichzelf vertoont dat hij God is, dan zal de Heere hem verteren door de adem van Zijn mond en hem tenietdoen door de verschijning van Zijn komst (2 Thess. 2:3-8). Spoedig zullen wij samen als gemeente worden opgenomen in de hemel, de eeuwige woonplaats

van God. Met dit vooruitzicht bewerkt de Heilige Geest het verlangen in ons hart om de Heere te ontmoeten in de lucht.

'En de Geest van God zweefde boven het water'.

'De Geest, en de bruid zeggen: Kom! En laat Hij die hoort, zeggen: Kom! En laat hij die dorst heeft, komen; en laat hij die wil, het water des levens nemen, voor niets'.

Genesis 1:2; Openbaring 22:17

Studievragen bij Deel 2

1. De HEERE, onze God, is één: wat betekent dit?
2. Waaruit blijkt dat zowel God de Vader, God de Zoon, als God de Heilige Geest betrokken zijn bij de schepping, maar ook bij de bekering van een mens tot God (Luk. 15; 1 Kor. 8:6; 1 Petr. 1:2)?
3. Hoe werd de eenheid tussen de drie goddelijke Personen openbaar bij de doop van de Heere Jezus?
4. Wat is het bijzondere van de Heilige Geest in relatie met de Heere Jezus?
5. Is het Bijbels om de Heilige Geest de derde Persoon in de godheid te noemen?
6. Wat is de definitie van een persoon?
7. Waaruit blijkt dat de Heilige Geest een Persoon is?
8. Noem voorbeelden dat de Heilige Geest geestelijke en fysieke kracht geeft voor een dienst jegens God?
9. Wat is een belangrijk verschil tussen de werking van de Heilige Geest in gelovigen en ongelovigen in het Oude Testament en het Nieuwe Testament?
10. Welke profeten hebben de uitstorting van de Heilige Geest aangekondigd?
11. Van Wie is de Heilige Geest uitgegaan, na de hemelvaart van de Heere Jezus?
12. Wat beloofde de Heere Jezus dat de Heilige Geest zou gaan doen?

13. Waarom kon de Heilige Geest pas op aarde komen wonen na de hemelvaart van de Heere Jezus?
14. Waarop moesten de discipelen na de hemelvaart van de Heere Jezus wachten?
15. Waaruit blijkt dat het ontstaan van de gemeente op de Pinksterdag plaatsvond?
16. Wat is het onderscheid tussen de uitstorting van de Heilige Geest op de Pinksterdag, en straks bij de verschijning van Christus?
17. Wanneer ontvangt een gelovige de Heilige Geest inwonend?
18. Wat is het onderscheid tussen verzegeling en zalving met de Heilige Geest?
19. Wie werden er in het Oude Testament gezalfd?
20. Wat is het unieke van de gemeente van God?
21. Welke zeven gaven worden in Romeinen 12 genoemd?
22. Welke gaven worden genoemd in 1 Korinthe 12, die de Geest heeft gegeven?
23. Over welke gaven lezen we in Efeziërs 4, die de Heere Jezus heeft gegeven?
24. Waartoe dienen de gaven, en welke gaven heb jij ontvangen?
25. Kun je vol zijn van de Heilige Geest?
26. Sta je open voor de leiding van de Heilige Geest, en laat je je erdoor leiden?
27. Wat zijn o.a. de werken van het vlees?
28. Wat noemt de Bijbel in Galaten 5 als de negenvoudige vrucht van de Geest?

Wat zegt de Bijbel over..

29. Verlang jij naar een geestelijke opwekking?
30. Wanneer zal de Heilige Geest niet meer op aarde wonen?
31. Waardoor kun je de Heilige Geest belemmeren?
32. In welke periode in je leven heb jij de Heilige Geest ontvangen, en hoe wist je dit?

Bijlage

Op een BHV training leerde ik ooit een belangrijke les: de zogenaamde 'driehoeksverhouding'. Om een vuur te laten branden moeten er drie elementen aanwezig zijn: het materiaal, de zuurstof en de goede ontstekingstemperatuur. Neem je een van deze drie zaken weg, of is de juiste mengverhouding tussen de drie elementen er niet, dan dooft het vuur. Je kunt het vuur doven door de zuurstoftoevoer af te sluiten en/of de ontstekingstemperatuur omlaag te brengen, dus te koelen. Zo is het ook in geestelijk opzicht, zoals hieronder wordt uiteengezet. Het vuur van Gods Geest zuivert en loutert, en het geeft warmte en licht.

Materiaal/brandstof: God woont in mensen

- Iedere gelovige is een tempel van de Heilige Geest (1 Kor. 3:16; 6:19).
- Ons lichaam is een aarden vat met daarin een schat (2 Kor. 4:6-7).
- Een vat dat eerbaar en zwak is (1 Thess. 4:4; 1 Petr. 3:7).
- In ons en door ons wil God zichtbaar zijn in de wereld (Ef. 2:20-22; 1 Petr. 2:5, 9).
- Johannes de Doper was de brandende en lichtgevende lamp (Joh. 5:35).

Zuurstof: de wind (*Gr. pneuma*), Gods Geest laten waaien

- Ontwaak noordenwind, kom zuidenwind, doorwaai mijn hof (Hoogl. 4:16). Bid om de frisse, aangename wind van de Heilige Geest.
- Geef gehoor aan de oproep om vervuld te zijn met de Geest (Ef. 5:18).
- De wind blaast waarheen hij wil (Joh. 3:6). Sta open voor de leiding van Gods Geest, die kan plotseling uit een andere richting komen. Sluit je hiervoor niet af!
- Weersta de Heilige Geest niet (Jes. 63:10; Hand. 7:51). Dat betekent: niet willens en wetens tegen Gods Woord ingaan.

Ontstekingstemperatuur: het werk van de Heilige Geest doven, of aanwakkeren door een:

Negatieve katalysator

- De liefde laten verkoelen (Matt. 24:12).
- De Heilige Geest bedroeven door ongehoorzaamheid (Jes. 63:10; Ef. 4:30).
- Koud noch warm zijn (Openb. 3:15-16).
- Het werk van de Heere met lauwheid verrichten (Jer. 48:10).
- De Heilige Geest uitblussen (1 Thess. 5:19).
- Het hart blijft koud, ook als je geweldige dingen hoort over de Zoon (Gen. 45:26, 28).

Positieve katalysator

- Vurige liefde hebben voor anderen (1 Petr. 1:22).
- God wil graag dat je een brandend hart hebt, warm loopt voor 'nieuwe' dingen die je hoort uit Zijn Woord over de Heere Jezus, maar ook voor dingen die je voor Hem kunt doen (Luk. 24:32).
- Wees vurig van geest. Zoals Apollos: vurig van geest sprak en onderwees hij nauwkeurig de dingen van de Heere (Rom. 12:11; Hand. 18:25).

Wat zegt de Bijbel over..

DEEL 3 - VASTEN

Vasten, wat zegt de Bijbel hierover?

Wat zegt de Bijbel over..

Vasten

'Toen kwamen de discipelen van Johannes bij Hem en zeiden: Waarom vasten wij en de Farizeeën veel en vasten Uw discipelen niet?'

'Noemt u dat vasten en een dag die de HEERE welgevallig is? Is dit niet het vasten dat Ik verkies: dat u de boeien van de goddeloosheid losmaakt (...)'.

Mattheüs 9:14; Jesaja 58:5-6

Wat is vasten?

Diverse godsdiensten kennen een vastenperiode, met het doel tot bezinning en tot verdieping van het spirituele leven te komen. Of men besluit het lichaam van binnen te reinigen, en een bepaalde tijd niet te eten. Zo hebben de moslims hun jaarlijkse Ramadan, één van de vijf zuilen van de Islam. Hierbij onthoudt men zich gedurende een bepaalde tijd van eten, drinken, roken en seksuele omgang, van zonsopgang tot zonsondergang. In de rooms-katholieke kerk is het vasten één van de belangrijkste uitingen van boetvaardigheid. In de vastentijd, die veertig dagen duurt, wordt er weinig gegeten. Vasten komt ook voor in de vorm van een hongerstaking om van anderen dingen af te dwingen. In

de natuurgeneeskunde wordt het vasten gebruikt als een manier om het lichaam te ontdoen van afvalstoffen.

Als de Bijbel over het vasten spreekt, wordt het ons duidelijk dat dit een periode is waarin iemand of een volk bepaalde dingen niet doet, die men anders wel zou doen. De tijd die hierdoor vrijkomt, gebruikt men om in de stilte tot God te komen en met Hem te spreken. Dit vasten is een intens gebeuren, dat men alleen of met anderen beleeft. Alles is erop gericht om uitsluitend met God bezig te zijn. Alle andere zaken worden voorlopig uitgesteld. Een gelovige die vast, ontzegt zich alles wat het lichaam zou kunnen bevredigen en de intensiteit van het bidden zou kunnen verhinderen.

In de Bijbel lezen we dat dit vasten vaak gepaard ging met verootmoediging, huilen, berouw, zonden belijden, smeken om hulp. Om vervolgens te luisteren naar Gods aanwijzingen, zoals door middel van een profeet. Het dient echter geen uiterlijk vertoon of schijnvroomheid te zijn. Hoewel het vasten niet was voorgeschreven in de wet die God door Mozes aan het volk Israël had gegeven, lezen we wel dat God door de profeten het volk opriep om te vasten.

Het vasten van het volk Israël

In tijd van de richters, nadat de buitgemaakte ark weer was teruggebracht in het land, riep Samuël het volk op om samen te komen en zich gemeenschappelijk voor God te verootmoedigen en te vasten (1 Sam. 7:2-6).

Toen het volk Israël van God afweek, waarschuwde Hij door de profeten dat het oordeel over hun zonden aanstaande was. Omdat Hij een God is van genade en lankmoedigheid, stelde Hij het aangezegde oordeel diverse malen uit. Zo stuurde Hij de profeet Joël naar hen toe en riep hen op zich met hun hele hart tot God te bekeren. Dan zou Hij het kwaad van hen wenden. Door te vasten met geweene en een rouwklacht aan te heffen over hun zonden, kon het volk laten zien dat zij echt berouw

hadden. Het vasten is echter meer dan een rouwgewaad aantrekken, het dient een zaak van het hart te zijn (Joël 1:14; 2:12-17; Jona 3:5).

Het vasten van de inwoners van Nineve

De profeet Jona was de enige profeet, die door de HEERE naar een stad buiten het land Kanaän werd gestuurd. Nadat Jona aan de inwoners van Nineve uit naam van God het oordeel had aangekondigd vanwege al hun zonden, riep de koning een vasten uit en toonden de inwoners van de stad inderdaad berouw. Toen God zag dat zij letterlijk en figuurlijk in zak en as zaten en zich bekeerden, stelde Hij het oordeel uit (Jona 3).

Vasten moet oprecht zijn

Het vasten heeft voor God slechts waarde als het *oprecht* gebeurt. De schijn kan altijd bedriegen, maar God ziet het hart aan. Treffend zijn in dit verband de verzen uit Jesaja 58:2-7, waar God door de profeet Jesaja over het volk Israël zegt: 'Zij wekken de schijn dat zij God zoeken en vragen naar Mijn rechtvaardige verordeningen. Zij vasten daartoe zelfs. Maar terwijl zij naar God vragen, zegt het volk: Wat heeft vasten voor zin, als U er geen acht op slaat'. Zij voelden wel aan dat God niet op hun vragen en vasten acht kon slaan. De manier waarop zij vastten had namelijk geen waarde voor God, want op hun vastendag was er bij hen geen verootmoediging te bespeuren. Zij waren op die dag juist bezig met twisten en met het aandrijven van hun arbeiders. Weliswaar deden zij door te vasten hun mond niet open om te eten, maar gebruikten zij die om ruzie te maken. Zij hadden hun mond juist moeten gebruiken om aan God in de hoge hun nood te laten horen. Daarom was dit vasten de HEERE niet welgevallig. Wat zij moesten doen, was de boeien van goddeloosheid losmaken, verdrukten vrijlaten, hongerige mensen te eten geven en hen die geen onderdak hadden in hun huizen opnemen.

In de tijd van Jeremia was het volk zover van God afgeweken, dat Jeremia niet meer voor hen moest bidden – zelfs al zouden zij gaan vasten en offers brengen. God zag namelijk dat er geen enkel berouw te bespeuren viel (Jer. 14:10-12).

Na de terugkeer uit de Babylonische ballingschap hadden de Joden vier vastendagen ingesteld, waarbij de moord op Gedalja werd herdacht en het verbranden van stad en tempel. Zij weigerden echter acht te slaan op Zijn woorden. Als het vasten gepaard ging met gehoorzaamheid en verootmoediging voor God, dan wilde Hij luisteren en zou Hij de vastendagen veranderen in dagen van vreugde (Zach. 7:3-13; 8:18-23).

Vasten met het doel de wil van God te zoeken

In het Nieuwe Testament zien wij dat de leiders in de gemeente van Antiochië bijeen kwamen om te bidden en te vasten voor de dienst van de Heere. Toen zij zich geconcentreerd richtten op God, maakte de Heilige Geest duidelijk dat de tijd voor Paulus en Barnabas was gekomen om uit te gaan voor het werk waartoe zij door God waren geroepen. Voordat zij hen echter lieten gaan, vastten en baden zij opnieuw. Door hun de handen op te leggen, lieten zij blijken dat zij zich met hen één maakten en achter hun dienst stonden. Daarna lieten zij hen gaan (Hand. 13:1-3).

Als Paulus en zijn helpers later terugkomen op de plaatsen waar zij eerder het evangelie hadden gepredikt en gemeenten hadden gesticht, wijzen zij in die gemeenten oudsten aan. Vervolgens dragen zij die oudsten onder vasten en bidden op aan de Heere, in Wie zij hadden geloofd (Hand. 14:23-24).

Vasten vanwege een grote nood

Aan het einde van de periode dat er in het volk Israël richters waren om leiding te geven, dreigde de stam Benjamin vernietigd te worden vanwege een vreselijke zonde. Daarop kwam heel het volk samen en huilde voor het aangezicht van de HEERE. Het vastte op die dag en raadpleegde de HEERE (Richt. 20:23-28).

Toen Josafat de boodschap kreeg dat een grote troepenmacht op hem af kwam, werd hij bevreesd en richtte zich erop om de HEERE te zoeken. En hij riep een vasten uit, om met heel Juda hulp bij de HEERE te zoeken en Hem te raadplegen. Na zijn lofprijzing aan God kreeg hij antwoord op zijn gebed en behaalde het volk de volgende dag een grote overwinning (2 Kron. 20).

Toen bekend werd dat Haman de Joden in alle gewesten van het Perzische rijk wilde ombrengen, waren de Joden overal in diepe rouw. Zij vastten en zaten onder gewezen in zak en as. Toen Esther kort erna naar Ahasveros wilde gaan, vastte zij met alle Joden die zich in de burcht Susan bevonden door drie dagen te eten noch te drinken (Esther 4:3, 16).

Voordat Ezra uit Babel wegtrok, riep hij een vasten uit om zich voor God te verootmoedigen en om een voorspoedige reis te vragen. En God liet Zich door hen verbidden (Ezra 8:21-23). Ook Daniël en Nehemia vastten vanwege de zonden van het volk en de grote nood waarin zij verkeerden (Dan. 9:3; Neh. 9:1-3).

Een ander voorbeeld van vasten vinden wij bij David, nadat het kind dat hij bij Bathseba had verwekt ernstig ziek was geworden. Hij vastte en bracht de nachten liggend op de grond in gebed door. Dit duurde zeven dagen, toen stierf het kind. Daarna pas stond David op en at (2 Sam. 12:16, 21-23).

Nadat de Heere Jezus aan Saulus was verschenen op de weg naar Damascus, kwam hij blind aan in de stad. Bewust geworden van zijn

vreselijke toestand kon hij drie dagen lang niet eten en drinken. Daarna kwam de discipel Ananias om hem de handen op te leggen, zodat hij innerlijk en uiterlijk werd genezen (Hand. 9:9-13). Later horen wij van Paulus, dat hij zich als apostel veel heeft ontzegd. Vanwege de nood in de gemeenten had hij slapeloze nachten en verkeerde hij vaak in gebed, in vasten dikwijls (2 Kor. 6:5-6; 11:27).

Na de verheerlijking op de berg bestrafte de Heere Jezus een demon en beval hem uit een zieke jongen te gaan, en Hij genas het kind. De ziel en het lichaam van de jongen waren door een verdervende macht in het bezit van de satan. Op de vraag van de discipelen: *Waarom konden wij hem niet uitdrijven?*, was het antwoord: *Vanwege uw ongelooft. In verschillende vertalingen is hieraan toegevoegd: 'Dit geslacht (of: soort) gaat niet uit dan door bidden en vasten'* (Matt. 9:21; Mark. 9:29). Deze toevoeging komt niet voor in de twee oudste handschriften daterend uit de 4^e eeuw, de Codex Sinaiticus en de Vaticanus (Gaebelein, Matt. blz. 278).

Vasten als bewijs van verdriet

Toen David hoorde dat Saul en Jonathan waren gesneuveld en het volk een grote nederlaag had geleden, vastte hij tot de avond als betoon van verdriet (2 Sam. 1:11-12).

De mannen van Jabes vastten zeven dagen lang, nadat zij de lijken van Saul (hun 'bevrijder') en zijn zonen hadden begraven (1 Sam. 31:13).

Vasten in het huwelijk

In het huwelijk dient men tijd aan het gezin en aan God te besteden. Als men geen partner heeft, kan men Hem onverdeeld dienen (1 Kor. 7:32-34). Een man en zijn vrouw kunnen met elkaar afspreken voor een bepaalde periode geen seksuele gemeenschap te hebben, en in die

periode kunnen zij met wederzijds goedvinden vasten en bidden voor een speciale nood (1 Kor. 7:5; 1 Petr. 3:7).

Anna was een vrouw die, nadat zij weduwe was geworden, veel tijd doorbracht in de tempel met vasten en bidden. Zij diende God dag en nacht (Luk. 2:37).

Het vasten van de Heere Jezus

Voordat de Heere met Zijn dienst begon, werd Hij door de Geest geleid naar de woestijn en daar door de satan verzocht. Die tijd duurde ongeveer veertig dagen, en in die dagen en nachten nam Hij geen voedsel tot Zich. Hij vastte (Matt. 4:1-3; Luk. 4:1-2).

Vasten en de lichamelijke gevolgen

Als het vasten niet gebeurt in de juiste gezindheid, kan het zelfs een kwelling zijn (Ps. 35:13-14). Langdurig vasten kan tot gevolg hebben dat je lichaam vermagert en je krachten zover afnemen, dat je met knikkende knieën loopt (Ps. 109:24-25). Het kan ook zo zijn, al gebeurt dit niet opzettelijk, dat het opvalt dat iemand vast – zoals bij David – en hij daarom bespot wordt (Ps. 69:11-13).

Veertig dagen is ongeveer de maximale tijd dat het lichaam zonder voedsel kan. Van Paulus en Esther lezen we dat zij in een heel bijzondere situatie drie dagen en drie nachten niet gegeten of gedronken hebben. In alle andere gevallen wordt alleen gesproken van het zich onthouden van voedsel.

Hoe men niet moet vasten

De goddeloze koning Achab riep een vasten uit en liet Naboth uitnodigen, deed hem aan het hoofd van het volk zitten op een ereplaats. Terwijl hij

de bedoeling had hem daarna op grond van een valse aanklacht te laten stenigen. Na het horen van de onheilsboodschap die de profeet Elia aan koning Achab bracht, scheurde deze zijn kleren, deed een rouwgewaad om zijn middel en vastte. God stelde daarop het oordeel tijdelijk uit, omdat hij zich vernederde voor de HEERE (1 Kon. 21:8-14; 27).

Een ander voorbeeld hoe men niet moet vasten, vinden we in de gelijkenis van de Farizeeër en de tollenaar. De Farizeeër beroemde zich erop dat hij niet zoals de tollenaar was, en vertelde wat voor goede dingen hij allemaal deed. Daarbij vastte hij wel tweemaal in de week. Van hem zei de Heere Jezus echter niet dat hij gerechtvaardigd naar zijn huis terugkeerde. Dit zei Hij wel van de tollenaar. Deze sloeg zich op de borst en zei alleen: 'O God, wees mij de zondaar, genadig' (Luk. 18:12).

Het vasten van de discipelen toen en nu

De discipelen van Johannes de Doper kwamen met de vraag bij de Heere Jezus waarom zij en de Farizeeën vastten, terwijl Zijn discipelen dit niet deden. De Heere Jezus legde hun uit dat Hij nu als de Bruidegom bij hen was, en dit dus niet het moment was om te vasten. Op een bruiloft ga je toch ook niet vasten? Maar er zouden dagen komen dat zij dit wel zouden doen. Er zou namelijk voor de discipelen een tijd komen dat Hij niet meer bij hen was; en dan zouden zij wel vasten (Matt. 9:14-16; Mark. 2:18-20; Luk. 5:33-35).

Hoe de discipelen van de Meester moesten vasten, legde de Heere Jezus uit in de zgn. Bergrede: *'Als u bidt, moet u het niet doen om door de mensen gezien te worden. En wanneer u vast, toon dan geen droevig gezicht, zoals de huichelaars. Zij vervormen namelijk hun gezicht, zodat zij door de mensen gezien worden als zij vasten. Voorwaar, Ik zeg u dat zij hun loon al hebben. Maar u, als vast, zalf dan uw hoofd en was uw gezicht, zodat het door de mensen niet gezien wordt als u vast, maar door uw Vader, Die in het verborgene is; en uw Vader, Die in het verborgene ziet, zal het u vergelden'* (Matt. 6:5, 16-18).

Zoals in de tijd van het Oude en ook in het Nieuwe Testament in bijzondere omstandigheden werd gevestigd, inclusief door de Heere Jezus, zo kunnen er ook nu situaties zijn waarin we alleen het hoognodige gebruiken om ons lichaam goed te laten functioneren. Terwijl wij persoonlijk of samen met anderen alles achter ons laten om te spreken met onze hemelse Vader en met de Heere Jezus om Zijn stem te horen.

Studievragen bij Deel 3

1. Wat is het doel van een vastentijd bij verschillende godsdiensten?
2. Als we in de Bijbel lezen over personen die vasten, wat was dan de reden hiertoe?
3. Hoewel vasten niet altijd is voorgeschreven in de Bijbel, waarom hebben de profeten dan toch opgeroepen om te vasten?
4. Waarmee moet het vasten gepaard gaan, wil het waarde voor God hebben?
5. Als we in het Nieuwe Testament over vasten lezen, met welk doel deed men dit dan?
6. Wat kunnen we leren van de voorbeelden die we in de Bijbel lezen over het vasten?
7. Wat is een vorm van 'vasten' in het huwelijk?
8. Wat weten we van het vasten van de Heere Jezus?
9. Wat kunnen de lichamelijke gevolgen van vasten zijn?
10. Waren er perioden in jouw leven, waarin jij voor een kortere of langere tijd hebt gevast?

DEEL 4 - HANDOPLEGGING

Handoplegging, wat zegt de Bijbel hierover?

Wat zegt de Bijbel over..

Handoplegging

‘Laten wij daarom het eerste onderwijs met betrekking tot Christus laten rusten, en doorgaan tot de volmaaktheid, zonder opnieuw het fundament te leggen van bekering van dode werken en van geloof in God, van de leer van dopen, van de handoplegging (...)’.

‘Leg niemand haastig de handen op en heb geen deel aan de zonden van anderen’.

Hebreeën 6:1-2; 1 Timotheüs 5:22

Handoplegging is een symbool van gemeenschap

Handoplegging is geen bijzonder kenmerk van de christelijke leer. Het speelt in het christendom slechts een ondergeschikte rol. Het was een gebruik dat bij de Joden algemeen bekend was en waarvan iedereen de betekenis begreep. Het opleggen van handen heeft zeker geen magische betekenis, dat vinden wij noch in het Oude noch in het Nieuwe Testament. Het is een symbolische handeling, evenals het geven van de rechterhand van de gemeenschap.

Handoplegging bij het offeren van dieren

De meest kenmerkende 'handoplegging' in het Jodendom zien wij bij de offerdienst. Bij het offeren van grotere offeranden, een rund, een schaap of een geit, moest de offeraar steeds zijn handen op de kop van het offerdier leggen – voordat het werd geslacht – en zich zo *vereenzelvigen* met het offer dat in zijn plaats zou sterven (Lev. 1:4; 3:2, 8, 13; 4:4, 15, 24, 29, 33; 8:14; 16:21; Num. 8:12).

Bij het brandoffer betekende deze vereenzelviging dat alle waardigheid, alle aangenaamheid van het offer voor God, symbolisch overging op de offeraar, zodat de offeraar voor God welgevallig was. Bij het zondoffer ging juist alle onwaardigheid, alle zondigheid van de offeraar over op het offerdier, en moest dit sterven in de plaats van de zondaar.

Figuurlijke betekenis van handoplegging

In het christendom is Christus het ware en volmaakte Offer. Een zondaar moet zich met berouw tot God bekeren en erkennen dat hij het eeuwige oordeel heeft verdiend. En dan mag hij geloven in het verzoeningswerk van Christus, Die in zijn plaats het oordeel over al zijn zonden aan het kruis heeft gedragen. Zo kan God hem op grond van Zijn offer aannemen en tot in eeuwigheid volmaakt zien in Christus. Deze *vereenzelviging* met Christus door het geloof kun je een figuurlijke handoplegging noemen (Hebr. 9:11-15; 10:1-18).

Handoplegging en het ontvangen van de Heilige Geest

In de begintijd van het christendom werden in enkele gevallen door de apostelen eerst de handen opgelegd bij degenen die tot bekering en geloof waren gekomen, waarna de gelovigen de Heilige Geest ontvingen.

Aan de apostel Petrus waren door de Heere Jezus de sleutels van het koninkrijk der hemelen toevertrouwd (Matt. 16:19). Om deze sleuteltaak uit te voeren, gebruikte de Heere Jezus hem in zijn toespraak tot de Joden in Handelingen 2, de Samaritanen in Handelingen 8, en de heidenen in Handelingen 10.

Toen in Samaria velen door de prediking van Filippus tot geloof waren gekomen – zij waren deels Joods, deels heidens –, gingen Petrus en Johannes vanuit Jeruzalem naar die streek toe. En door hun de handen op te leggen brachten zij de *eenheid* tot uitdrukking van deze gelovigen in Samaria met de Joodse gelovigen in Judea. Beide groepen vormden nu samen de gemeente van Christus (Hand. 8:17). In Samaria, waar men één taal sprak, was het spreken in vreemde talen niet nodig. We lezen hier dan ook niet dat de gelovigen na het ontvangen van de Heilige Geest in andere talen gingen spreken.

In Efeze ontmoette Paulus een groep Joodse mannen, twaalf discipelen van Johannes de Doper. Nadat hij hun het evangelie had uitgelegd, kwamen zij tot bekering en geloof in Christus Jezus. Nadat zij gedoopt werden, legde Paulus hun de handen op en ontvingen zij de Heilige Geest. De handoplegging was een daad die bevestigde dat deze twaalf discipelen van Johannes de Doper op dezelfde grondslag van het geloof stonden, namelijk het verzoeningswerk van Christus, evenals de apostel en de andere volgelingen van Christus. God bevestigde dit vervolgens door hun de gave van de Heilige Geest te schenken. Dit kwam tot uiting door het spreken in talen en het profeteren, een gave van de Heilige Geest (Hand. 19:1-6). Efeze was een stad waar veel buitenlanders verbleven, die allerlei talen spraken.

In de andere gevallen ontvingen degenen die tot geloof in Christus kwamen direct de Heilige Geest, zonder dat er sprake was van oplegging van handen. Wij zien dit in Jeruzalem gebeuren op de Pinksterdag (Hand. 2). En ook bij Cornelius en de zijnen, die in Caesarea tot bekering en geloof in Christus kwamen (Hand. 10). Ook zij behoorden voortaan bij de ene gemeente van Jezus Christus, en waren door de Heilige Geest tot

het ene lichaam gedoopt, toen zij tot geloof in Christus waren gekomen (Hand. 11:15-18). Hier gebeurde wat Petrus eerder had gezegd: 'God geeft de Heilige Geest aan hen die Hem gehoorzaam zijn' (Hand. 5:32; vgl. Ef. 1:13; Gal. 3:2).

Handoplegging bij het aanvaarden van een dienst

In de begintijd van de gemeente nam het aantal van de discipelen voortdurend toe. Om zich beter te kunnen richten op de prediking van het Woord, riepen de twaalf apostelen de gemeente bijeen. Ze zeiden dat ze moesten uitzien naar zeven mannen, die vol van de Heilige Geest waren voor het noodzakelijke werk als diaken. Toen zij zeven mannen hadden uitgekozen, stelden zij die aan de apostelen voor. Nadat de apostelen met hen hadden gebeden, legden zij hun de handen op en hiermee maakten zij zich één met de keuze van de zeven door de gemeente (Hand. 6:5-6).

God had aan Ananias getoond welke grote verandering er in het leven van Saulus had plaatsgevonden en welk plan dat Hij met hem had, hoewel hij eerder een vervolger van de christenen was geweest. Als een uitverkoren instrument zou Paulus, die zichzelf later de grootste van de zondaars noemde, Zijn Naam uitdragen voor zowel volken als koningen en zonen van Israël. Om deze roeping van Godswege te bevestigen, legde deze onbekende discipel hem de handen op (Hand. 9:15-17; 1 Tim. 1:15; 1 Kor. 15:9-11).

Hoewel de Heere Jezus Paulus had geroepen tot Zijn dienst, wachtte hij op Gods tijd. Intussen diende hij in Antiochië de Heere met vasten en bidden, met nog vier andere profeten en leraars. God antwoordde en maakte door Heilige Geest duidelijk dat men Barnabas en Paulus moest afzonderen voor het werk waartoe Hij hen had geroepen. Vervolgens legden zij hun de handen op en lieten hen gaan. Daarmee maakten zij zich één met Paulus en Barnabas in hun dienst (Hand. 13:3).

Aangezien iedere genadegave van God afkomstig is, had Timotheüs ook een gave van God ontvangen. Over zijn dienst was zelfs door anderen van te voren geprofeteerd, en men had hem de handen opgelegd. Dat gebeurde zowel door de apostel Paulus als door de gezamenlijke oudsten. Voor Timotheüs, die schuchter van aard en bescheiden was, was het belangrijk dat de oudsten en Paulus zelf hem de handen hadden opgelegd en zich zo één hadden gemaakt met de dienst die hij ging vervullen. Later herinnerde Paulus Timotheüs aan de hem geschonken gave (1 Tim. 1:18; 4:14; 2 Tim. 1:6). Deze symbolisch handeling kun je vergelijken met het geven van de rechterhand van de gemeenschap (Gal. 2:9).

Handoplegging gebeurde ook in het Oude Testament, waar o.a. het volk de Levieten de handen oplegde bij hun wijding om – apart gesteld door de Israëlieten – voor de HEERE dienst te doen in de tent van ontmoeting (Num. 8:10).

Aan het einde van de woestijnreis liet de HEERE aan Mozes het Beloofde Land zien vanaf de berg Abarim. Daarna wees Hij hem op Jozua, in wie de Geest woonde, en gaf Mozes opdracht hem de handen op te leggen en het bevel aan hem over te dragen voor de ogen van heel het volk. Heel de gemeenschap van de Israëlieten moest voortaan naar Jozua luisteren (Num. 27:18, 23; Deut. 34:9).

De Heere Jezus legde vaak de handen op, maar niet altijd

Iemand die meerder is, kan het mindere zegenen (Hebr. 7:7). Zegenen wil zeggen: Goede woorden over iemand uitspreken. De zegen kan alleen *God* geven, maar mensen kunnen anderen het goede toewensen en een zegen voor hen zijn. Aäron en zijn zonen kregen van de HEERE de opdracht namens Hem het volk Israël te zegenen, d.i. goede woorden over hen uit te spreken en Zijn Naam op hen te leggen. En, sprak God, Ik zal hen zegenen (Num. 6:22-27).

De Heere Jezus legde kinderen die bij Hem werden gebracht de handen op, opdat Hij hen zou aanraken en zegenen (Matt. 19:13, 15; Mark. 10:16; Luk. 18:15). Ook legde Hij zieken de handen op, of raakte hen aan en genas hen. Jairus smeekte de Heere Jezus met hem mee te gaan en Zijn handen op zijn ernstig zieke dochter te leggen. Toen zij in het huis kwamen, was zij echter al gestorven. Hij pakte haar hand en wekte haar op uit de dood (Mark. 5:23, 41). In Nazareth kon Hij geen enkele kracht doen, maar Hij legde slechts enkele zieken de handen op en genas hen (Mark. 6:5).

Toen een dove die moeilijk sprak, bij de Heere Jezus werd gebracht, smeekten zij Hem deze de hand op te leggen. Maar Hij stak Zijn vingers in zijn oren, en na gespuwd te hebben, raakte Hij zijn tong aan. Toen zuchtte Hij en zei: Effatha, dat is: Word geopend! Daarop kon hij horen en spreken (Mark. 7:31-35). In Bethsaïda werd een blinde bij Hem gebracht en men vroeg Hem of Hij hem de handen wilde opleggen. Dit deed Hij tweemaal (Mark. 8:22-26). In Kapernaüm werden vele zieken de handen opgelegd en genezen (Luk. 4:40). Zo legde Hij een vrouw die achttien jaar kromgebogen door het leven ging, de handen op en genas haar (Luk. 13:11-13).

In de ene situatie raakte de Heere Jezus bij een genezing de zieke aan, in een andere situatie sprak Hij slechts een woord. De handoplegging bij zieken duidt op het zich één maken met het lijden van de ander (Matt. 8:15-17). Elk mens heeft een persoonlijke zone rond zich, een afstand van ca. 45-120 cm. Binnen die afstand voert men persoonlijke gesprekken. Kom je dichterbij, dan kom je in de intieme zone van de ander. Door de ander aan te raken, een arm op de schouder te leggen, heeft men lichaamscontact. Je kunt daarmee de ander op een gepaste manier troosten en bemoedigen.

Met dit verlangen brachten ouders hun kinderen bij de Heere Jezus, en raakten sommigen Hem aan. Zoals bijv. een zieke vrouw die anoniem bleef, en Maria Magdalena (Mark. 5:27; Joh. 20:17). Voor gelovigen is het een bijzonder voorrecht dat God de Vader en de Heere Jezus in hun

intieme cirkel willen komen en vertrouwelijk met hen willen spreken, zodat zij een bijzondere aanraking van Hem ervaren.

De Heere Jezus gaf Zijn discipelen en apostelen als Zijn gezanten opdracht de handen op de zieken te leggen. En daarbij gaf Hij de toezegging: En zij zullen gezond worden. Hen die geloven zouden deze tekenen volgen (Mark. 16:17-18; Hand. 3:1-10; 5:12; 19:12; 2 Kor. 12:12; Hebr. 2:4). Er staat niet dat dit *altijd* zo zou blijven, en ook niet dat *allen* die geloven deze tekenen zouden verrichten. De praktijk laat zien dat niet alle zieken worden genezen.

Elisa en het opleggen van de handen

Toen de zoon van een aanzienlijke vrouw uit Sunem gestorven was en zij de profeet Elisa liet roepen, bad Elisa tot de Heere en sloot de deur. Hij legde zijn ogen op zijn ogen, zijn mond op zijn mond en zijn handen op zijn handen. En zo maakte hij met zijn lichaam het kind warm. Daarna kwam de jongen weer tot leven. Zoals de profeet zich vereenzelvigde met de gestorvene, heeft Christus Zich één gemaakt met dode zondaars om hun *het leven* te geven. Hij alleen kan de ogen van een dode zondaar openen, hem een mond geven om goede dingen te spreken en handen om daarmee naar Gods wil te handelen en te wandelen. Wel kunnen wij als gelovigen door ons handelen dode zondaars warm maken voor het dienen van God. Maar Hij alleen kan *het leven* geven (2 Kon. 4:32-35).

Een andere bijzondere vorm van handoplegging zien wij als de oude en zieke profeet Elisa bezoek krijgt van koning Joas. Hij was een goddeloze koning, die niet op God vertrouwde maar op de profeet steunde. Elisa gaf de koning de opdracht zijn boog te spannen. Daarop legde de profeet zijn handen op de handen van de koning, die een pijl afschoot. Het was een pijl van verlossing, van overwinning door de HEERE op de Syriërs. Doordat Elisa zijn handen op de handen van de koning legde, maakte hij

zich één met de situatie waarin Gods volk verkeerde. Zo maakte hij de koning duidelijk dat *God* de overwinning zou geven, en niet een mens.

Vervolgens kreeg koning Joas de opdracht met de pijlkoker op de grond te slaan. Op deze wijze maakte de Heere via de profeet hem duidelijk dat hij een overwinning zou behalen, nadat Elisa gestorven was. Hoewel hij begreep dat de pijlen een door God bewerkte overwinning betekenden, sloeg hij slechts driemaal met de pijlkoker op de grond. Later behaalde hij een kleine overwinning op de Syriërs, vanwege het slechts enkele malen slaan met de pijlkoker.

Dit in tegenstelling tot Jozef. De handen van Jozef bleven soepel toen hij de boog spande, omdat zij steunden op de handen van de Machtige van Jakob (Gen. 49:24; 2 Kon. 13:16). Deze beide gebeurtenissen waarbij Elisa de handen oplegde, zijn leerrijke illustraties voor ons op wie de eindigen van de eeuwen gekomen zijn (vgl. 1 Kor. 10:6, 11).

De handen niet haastig opleggen

Hoewel de Heere Jezus vele demonen uitdreef, legde Hij de mensen die in hun macht waren niet de handen op! Wanneer Hij bij bezetenen de boze geest uitdreef, deed Hij dit steeds door te spreken. Hij raakte nooit de persoon aan om zich met de bezetene één te maken.

Dit geldt ook voor ons ten aanzien van onbekende personen. Vandaar de waarschuwing van Paulus aan Timotheüs: 'Leg niemand haastig de handen op en heb geen deel aan de zonden van anderen' (1 Tim. 5:22). Hoewel het symbolisch is, is het een vereenzelviging!

In Leviticus 24:10-17 lezen we over een vloeker. Mozes kreeg de opdracht van de HEERE de vloeker buiten het kamp te brengen. Allen die hem de Naam van God hoorden lasteren en vloeken, moesten hun handen op hem leggen. En vervolgens moest heel de gemeenschap hem stenigen. Door hem de handen op te leggen, verklaarden zij dat deze man de straf verdiende die God over hem had uitgesproken.

De zegenende handen van de Heere Jezus

Na Zijn opstanding uit de doden toonde de Heere Jezus Zijn doorboorde handen, waarmee Hij zovelen had gezegend, aan Zijn discipelen (Luk. 24:39-40). Zegenend hief de Heere Jezus Zijn handen over hen op, toen Hij werd opgenomen in de hemel (Luk. 24:50-51).

Als Christus Zich bij Zijn verschijning aan de Israëlieten zal bekendmaken, zullen zij vragen: 'Wat betekenen deze wonden aan Uw handen?' Dan zal Hij zeggen: 'Dat Ik geslagen ben in het huis van hen die Mij liefhebben' (Zach. 13:6).

*Zie je de wonden zo diep,
De hand die aard' en hemel schiep,
Vergaf de man die Hem sloeg-
de Man, Die onze zonde droeg*

*Zie ik straks de hemel opengaan,
komt daar Israëls Messias aan,
zal Zijn voet op de Olijfberg staan,
roep ik dan Zijn Naam.*

*Deze God die aard' en hemel schiep,
is dezelfde God Die mij eens riep,
uit het duister tot Zijn heerlijk licht,
zodat ik elke dag Hem Vader noemen mag
en die Zijn liefde voor mij openbaart,
mij rechtvaardig in Zijn Zoon verklaart,
elke dag mij in Zijn hand bewaart,
hoe groot is God voor mij.*

(Uit Geestelijke liederen 311 en Opwekking 720)

Studievragen bij Deel 4

1. Waarvan is de handoplegging een symbool?
2. Wat betekende de handoplegging bij het offeren van dieren?
3. Wat is de figuurlijke betekenis van de handoplegging in het christendom?
4. Is handoplegging een voorwaarde om de Heilige Geest te kunnen ontvangen?
5. Wat is de betekenis van de handoplegging bij het aanvaarden van een dienst?
6. Kun je door handoplegging een gave voor een dienst ontvangen?
7. Waar duidt de handoplegging bij zieken op?
8. De apostelen hadden de opdracht ontvangen zieken de handen op te leggen, zodat zij gezond zouden worden. Kunnen gelovigen vandaag claimen dat zij die opdracht hebben?
9. Wat kunnen we leren van de voorbeelden van het opleggen van handen bij Elisa en Jozef?
10. Waartoe dient de waarschuwing: Leg niemand overhaast de handen op?

DEEL 5 - LEIDINGGEVEN

Leidinggeven in de gemeente van God, wat zegt de Bijbel hierover?

Wat zegt de Bijbel over..

1. Inleiding

*‘Als iemand streeft naar het opzienerschap,
begeert hij een goed werk’.*

1 Timoteüs 3:1

In deze studie willen we aan de hand van de Bijbel nagaan hoe de kudde van Christus bijeengehouden moet worden om niet ten prooi te vallen aan de invloed van de boze. God heeft niet alleen gaven aan de gemeente gegeven tot opbouw van de gelovigen, maar ook broeders met een hart voor Zijn gemeente om haar te leiden. In een huis waarin iedereen maar doet wat hij of zij wil, heerst wanorde. Daarom heeft God aan de gemeente personen gegeven die leiding kunnen geven. Zij kunnen ook vandaag de dag een bijdrage leveren aan het goed functioneren van de plaatselijke gemeente. Het is een bijbels gegeven deze mensen vervolgens ook als zodanig te erkennen. In de Bijbel wordt de gemeente van God voorgesteld in verschillende karakters, zoals:

- **een huis.** Als levende stenen vormen de gelovigen samen het gebouw waarin God door de Heilige Geest woont. In dit huis doen zij ook dienst als priesters. De priesterdienst was in het Oude Testament duidelijk omschreven, en ieder had daarbij een specifieke taak.

- **een lichaam.** Alle gelovigen worden samen gezien als het éne lichaam waarvan Christus het Hoofd is. Elk lid heeft daarin een functie, de een kan niet zonder de ander. Aan dit lichaam zal hier op aarde door de Heilige Geest door middel van bepaalde mensen leiding worden gegeven.
- **een bruid.** De Heer Jezus is de Bruidegom en de gemeente is Zijn bruid. In de Bijbel lezen we dat bruidegom en bruid elkaar in liefde zullen dienen. De een is niet meer dan de ander, maar het is aan de bruidegom gegeven om leiding te geven in het huwelijk.
- **een familie.** Door het geloof in de Heer Jezus mogen we onszelf kinderen van God noemen. Hij wil onze Vader zijn, die ons door de Heilige Geest in alle zaken van het leven wil leiden. Ook daarvoor kan Hij mensen gebruiken.
- **een kudde.** De Heer Jezus is de Goede Herder en de gelovigen worden Zijn schapen genoemd. Zij hebben o.a. voedsel en bescherming nodig. Daartoe heeft God specifieke gaven gegeven om de kudde in liefde te leiden en te weiden.

Er is echter onderscheid tussen *gaven* en *ambten* in de gemeente:

- Gaven zijn aan de gemeente gegeven in de hoedanigheid van profeten, herders, leraars, evangelisten enz. Zij dienen tot opbouw van het lichaam van Christus en hebben een *organische* functie. In 1 Korinthiërs 12:11, 28 wordt de Heilige Geest, in Efeziërs 4:11 wordt de verheerlijkte Heer, en in Romeinen 12:3-8 wordt God Zelf als de Gever van deze gaven genoemd.
- Ambten zijn door de Heilige Geest of door mensen ingesteld, zij dienen tot besturing van het huis van God en hebben een *organisatorische* functie. De gaven zijn aan de hele gemeente gegeven, maar de ambten aan de *plaatselijke* gemeente.

Er zijn ook diverse soorten oudsten. Met oudste(n) worden verschillende personen aangeduid:

- iemand die vanwege zijn leeftijd de oudste is;
- zij die onder Gods volk een leidende positie innemen;
- zij die in de gemeente het ambt van oudste of ouderling hebben;
- de oudsten in het boek Openbaring, die de vertegenwoordigers vormen van de verheerlijkte heiligen.

Wat zegt de Bijbel over..

2. Oudsten in de gemeente

In de Schrift komt het Griekse woord 'episkopos' vele malen voor. In onze taal is dit veelal vertaald met opzichter of opziener (Hand. 20:28; Fil. 1:1; 1 Tim. 3:2; Tit. 1:7; 1 Petr. 2:25). Daarnaast wordt ook het woord 'presbuteros' gebruikt, dat oudste of ouderling betekent.

Bij de opziener ligt het accent op de *taak* die de betreffende persoon heeft om toezicht te houden op de gelovigen. Hij heeft de gave om een besturende en leidinggevende taak uit te voeren. Bij de oudste of ouderling gaat het vooral om iemand die anderen dient in de geestelijke dingen. Dat een oudste of opziener echter dezelfde persoon is, blijkt uit Handelingen 20:17 en 28 en Titus 1:5 en 7. In de christenheid heeft men de persoon en het werk van de oudste en de opziener van elkaar gescheiden.

Deze misvatting is ontstaan doordat men in de vroeg-christelijke kerk de gaven en ambten met elkaar ging verwarren. Van de 'episkopos' (de opziener) is de titel 'bisschop' afgeleid. In veel gevallen slonk het aantal opzieners in plaatselijke gemeenten tot slechts één persoon. Deze werd tevens de leraar. Het ambt van dominee of pastor wordt nu veelal ontleend aan de idee van de 'lerende ouderling' (vgl. 1 Tim. 5:17). Van de 'presbuteros' (de oudste) is het woord 'priester' afgeleid. In het jaar 70 na Christus was Ignatius reeds bisschop van Antiochië. De priesters voerden onder Israël en de heidense volken de religieuze handelingen uit, zoals het brengen van offers. Toen het verval in de gemeente zijn

intrede deed en er een judaïstische offerdienst, de mis, werd ingevoerd, kreeg de priester steeds meer invloed. Dat alles heeft tot gevolg gehad dat in een groot deel van de huidige christenheid alleen de priester of de dominee bevoegd wordt geacht religieuze handelingen te verrichten, zoals het uitspreken van de zegen en de preek en het bedienen van de doop en het avondmaal en bij de katholieken een aantal handelingen rondom het sterven.

Zoals gezegd, bestuurden de oudsten in Israël het volk van God. Als deze mannen bekwaam waren, werden zij vanwege hun morele gezag als leiders geaccepteerd. Dit gold zowel voor het bestuur van het land als voor godsdienstige zaken. Toen er in Israël christelijke gemeenten werden gesticht, werd dit principe overgenomen. Mannen die moreel gezag en wijsheid hadden, Gods Woord kenden en leerden, werden algemeen erkend als oudsten in de gemeenten. Dit principe gold ook voor de gemeenten in Samaria. Nergens lezen we dat in die situatie oudsten door de apostelen of hun afgevaardigden werden aangesteld.

Wie stelt oudsten aan?

In het Nieuwe Testament lezen we drie keer over het aanstellen van oudsten:

1. Door Paulus en Barnabas in Lystra, Ikonium en Antiochië in Pisidië; met vasten en bidden werden zij daarna opgedragen aan de Heer (Hand. 14:23).
2. Door Titus als afgevaardigde van de apostel Paulus op het eiland Kreta (Tit. 1:5-9).
3. Door de Heilige Geest Zelf in de stad Efeze (Hand. 20:28).

Paulus en Titus stelden oudsten aan, die echter door de Heilige Geest bekwaam waren gemaakt voor hun taak. In de gemeenten uit de heidenen kon nog geen gedegen kennis van God aanwezig zijn. Zij

wisten weinig van het heilsplan van God met de wereld. Bovendien was het Woord van God, zoals wij dat nu hebben, nog niet compleet en voor iedereen beschikbaar. In de begintijd van de gemeente maakte God nog door openbaring nieuwe dingen bekend, en bestond de mogelijkheid dat iemand kon zeggen: 'Ik heb een openbaring van God ontvangen'. Vanwege de gebrekkige kennis in deze jonge gemeenten was het moeilijk te checken wat wel of wat niet van God was. Op vele plaatsen waar geen Joodse tegenwerking was, werd door de apostelen het evangelie gebracht en werden er gemeenten gesticht. Als de apostelen op een volgende reis deze plaatsen opnieuw bezochten, stelden zij in die jonge gemeenten meerdere betrouwbare mannen als oudsten aan.

Titus kreeg als gevolmachtigde van de apostel de opdracht op Kreta het ontbrekende in orde te brengen en in elke stad oudsten aan te stellen. Daarbij gaf hij nauwkeurige aanwijzingen waaraan deze oudsten moesten voldoen. Ook aan Timoteüs gaf Paulus een profielschets van de oudsten. De Bijbel vermeldt niet of Timoteüs ook opdracht heeft gekregen oudsten aan te stellen. Nergens wordt in de Schrift opdracht gegeven dat de gemeenten *zelf* oudsten moesten aanstellen. Dat ze er waren, is echter wel duidelijk.

Gezag van boven of van onderaf?

Gezag wordt niet op democratische wijze uitgeoefend, zoals wel op grond van Handelingen 14:23 is gesuggereerd. Het Griekse woord dat daar bij de aanstelling van oudsten wordt gebruikt en is weergegeven met: 'gekozen door het opsteken van de handen' (HSV), wordt in Handelingen 10:41 vertaald met: (...) 'tevooren verkozen'.

Gezag wordt van bovenaf ingesteld, net zoals bijvoorbeeld een burgemeester als hoofd van de plaatselijke politie een agent in zijn ambt stelt. In Israël werd door God bepaald dat Aäron en zijn zonen het priesterambt zouden bekleden (Ex. 28:1). De Levieten die hen daarbij terzijde stonden, waren eveneens door God Zelf uitgekozen (Num. 3:5,

45). De profeten werden ook door God geroepen en aangesteld (Jes. 6:9; Jer. 1:5). Ook de koningen van Israël werden in eerste instantie door God gekozen. En de Heer Jezus koos Zijn discipelen uit, die later als apostelen werden uitgezonden (Luc. 6:13).

De gedachte dat gezag van bovenaf functioneert, wordt nog gehanteerd in de rooms-katholieke kerk. Hoewel de paus door de kardinalen wordt gekozen, worden verdere gezagsdragers op hiërarchische wijze van bovenaf gekozen en aangesteld. In een groot deel van de protestantse kerken en de evangelische geloofsgemeenschappen worden oudsten of ouderlingen echter van onderaf door de gemeenten gekozen en aangesteld. De ouderlingen kiezen vervolgens een classis, die op zijn beurt de synodeleden aanstelt. Van het aanstellen in deze volgorde van onderaf zouden we kunnen zeggen: 'de schapen kiezen zelf hun eigen herders en stellen hen daarna aan'.

3. Wie wel door de gemeente worden aangesteld

Naast de oudsten zijn er ook dienaars of diakenen in de gemeenten (afgeleid van het Griekse woord 'diakonos'). In tegenstelling tot de oudsten, die zich bezighouden met de geestelijke verzorging, hebben de dienaars de taak voor het aardse, fysieke welzijn van de plaatselijke gemeente te zorgen. De gemeente in Jeruzalem zag om naar mannen die voldeden aan de voorwaarden die voor hun specifieke taak golden, en stelde hen daarna aan als dienaars. Dit in tegenstelling tot de oudsten, die niet door de gemeente zelf werden gekozen (Hand. 6:1-6).

Hoewel de taken die oudsten en diakenen in de gemeente verrichten van elkaar verschillen, is er toch wel overeenkomst wat betreft de voorwaarden waaraan zij dienen te voldoen. Diakenen beheren en verdelen 'wat van ons' is, namelijk de stoffelijke zaken die God ons heeft toevertrouwd. Oudsten dragen zorg voor 'wat van God is', namelijk de leden van de gemeente zelf (1 Tim. 3:8-13).

Erkennen van hen die God aanstelt

Omdat er nu geen apostelen meer zijn, kunnen zij ook geen oudsten aanstellen. Toch zijn er ook vandaag mannen nodig die waken over de zielen van de gelovigen. Wanneer de gemeente ziet dat bepaalde

broeders bekwaamheid en een hart voor de gemeente van God hebben gekregen, dan is het hun verantwoordelijkheid deze broeders als zodanig te erkennen. Deze opdracht geeft Paulus aan de gelovigen in Thessalonica: *'Wij nu vragen u, broeders, hen te erkennen die onder u arbeiden en u leiding geven in de Heer en u terechtwijzen, en hen zeer hoog te achten in liefde om hun werk'* (1 Thess. 5:12-13). Zij kunnen 'door hun werk' en 'door hun wandel' worden herkend. En verder geldt de regel: *'Houdt uw voorgangers in herinnering die tot u het woord van God gesproken hebben, en volgt, terwijl u het einde van hun wandel beschouwd hun geloof na'* (Hebr. 13:7).

4. De taak van oudsten

Het ambt van oudste of opziener komt het meest overeen met de gave van een herder. Met dit verschil dat de gave van een herder aan de *hele* gemeente wordt gegeven en de taak of het ambt van oudste aan de *plaatselijke* gemeente. De dienst die zij verrichten heeft het geestelijk welzijn van de plaatselijke gemeente op het oog.

Een belangrijke taak van oudsten is de kudde te beschermen tegen wrede wolven die binnendringen. Al spoedig na het apostolische tijdperk kwamen er dwaalleraars met valse leringen de gemeente binnen, met het doel de discipelen het volgen van de Heer Jezus te beletten. De taak van oudsten is de gemeente hiervoor te beschermen (met name de zwakken), en de dwaalleraars te weerleggen en te ontmaskeren. Hun taak is op de hele kudde van God te passen. Daarbij moeten zij zichzelf wegcijferen. De tactiek van de boze is juist erop gericht leiders ten val te brengen en hen uit te schakelen (Hand. 20:17-38).

De oudsten moeten de gemeente, de kudde, hoeden en beschermen en ook ervoor zorgen dat zij het goede voedsel krijgen. Zij moeten nooit dienen om er zelf beter van te worden. Hun dienst gebeurt ook niet gedwongen, maar op vrijwillige basis. Zij mogen zeker niet handelen als heersers, als mensen die de baas willen spelen, maar als goede voorbeelden voor de kudde (1 Petr. 5:1-4). Het zijn mannen die onder de gelovigen arbeiden, zich moeite getroosten om leiding geven en

waar nodig terecht te wijzen. Zij stellen zich ten dienste van de heiligen (1 Thess. 5:12-13; Rom. 12:8; 1 Kor. 16:18).

Niet elke oudste heeft van God een gave gekregen om in het openbaar een toespraak te houden. Sommigen zijn juist heel geschikt voor een persoonlijk gesprek en kunnen voordat zij wat zeggen goed luisteren en dingen haarscherp opmerken, en daarna bijsturen. Het is in ieder geval belangrijk dat oudsten hun weg in het geloof gaan, zodat dit door anderen wordt herkend en het goede wordt nagevolgd (Hebr. 13:7).

Deze mannen, die als voorgangers fungeren en waken over de zielen van de gelovigen, zullen ook eenmaal aan God rekenschap moeten afleggen hoe zij hun werk hebben verricht. De houding en het gedrag van de gemeente is bepalend of zij dit werk met vreugde, en niet al zuchtend kunnen doen. De oudste die goed leiding geeft, wordt dubbele eer waard geacht (Hebr. 13:17; 1 Tim. 5:17).

Profielschets van oudsten

Een oudste is iemand die leiding geeft en een voorbeeldfunctie heeft. Daarom is het noodzakelijk dat hij bepaalde eigenschappen heeft en deze laat zien, of juist *niet* laat zien.

- Een pasbekeerde kan geen oudste zijn. Hij dient een 'oudere', met name een oudere in het geloof te zijn.
- Hij dient onberispelijk te zijn in het persoonlijke gedrag.
- Zijn gezin moet de toets kunnen doorstaan als voorbeeld van een christelijk gezin. Als echtgenoot, met één vrouw getrouwd, moet hij een goede man voor zijn vrouw en een goede vader voor de kinderen zijn.
- Hij dient zijn eigen huis goed te besturen en moet ook gelovige kinderen hebben. Als iemand zijn gezin niet goed bestuurt, hoe kan hij dan zorg dragen voor de gemeente van God?

- Bovendien moet een oudste een goed getuigenis hebben van de buitenwereld.

Wat een oudste *niet* moet zijn:

1. Niet **aanmatigend**, niet **eigenzinnig**. Nooit moet een oudste zijn eigen zin doen, maar beproeven wat de goede, volmaakte wil van God is.
2. Niet **opvliegend**. Dat betekent niet snel tot toorn geprikkeld, of driftig zijn.
3. Niet **aan wijn verslaafd**. Alcohol drinken is op zich niet verkeerd, maar het mag je denken niet beïnvloeden. Ook moet men rekening houden met een zwakkere broeder, die zich door een slechte voorbeeldfunctie aan drank te buiten kan gaan.
4. Geen **vechter**. Dus niet strijdlustig zijn, of geweld gebruiken. Men is wel laag gezonken als men zichzelf niet onder controle heeft, en de handen niet kan thuishouden.
5. Niet op **schandelijke of oneerlijke winst** uit zijn. Een oudste mag zeker geen gebruik maken van zijn positie om er financieel beter van te worden. Helaas zijn er mensen die menen dat de godsvrucht een geldelijke winstbron is.
6. Niet **twistziek** zijn. Sommige mensen willen altijd gelijk hebben en doen niets liever dan twisten totdat ze gelijk krijgen.
7. Niet **geldzuchtig** zijn. Geldzucht is de wortel van alle kwaad. Door daarnaar te streven zijn sommigen van het geloof afgedwaald.

Wat een oudste *wel* moet zijn:

1. **Onberispelijk.** In zijn hele gedrag moet te zien zijn dat hij een christen is. Dat geldt voor alle terreinen in het leven: in het gezin, op het werk en in de gemeente van God.
2. **Nuchter.** Zich niet laten benevelen of bedwelmen door dwaal- leringen en stromingen.
3. **Bezonnen.** Zich niet laten meeslepen door allerlei bevliegingen en gevoelens, maar innerlijk evenwichtig zijn en zo in staat zijn om een doordacht oordeel te vormen.
4. **Ingetogen.** Zichzelf kunnen beheersen in woord en gedrag. Dat geldt ook voor zijn optreden naar buiten toe, evenals voor kleding en taalgebruik.
5. **Gastvrij.** Hij dient gelovigen liefdevol te behandelen en zo nodig op te nemen in zijn huis, als bewijs van broederliefde en naastenliefde.
6. **Inschikkelijk.** Meegaand zijn, en niet zijn eigen belang profileren.
7. Met **liefde tot het goede.** Niet alleen zich richten op de personen en hun goede dingen bewijzen, zoals bij de vorige twee punten. Maar hier gaat het om het najagen van het goede en de bereidheid tot alle goed werk, het doen van goede werken die God tevoren bereid heeft.
8. **Rechtvaardig.** Niemand is rechtvaardig van nature. Maar de christen is op grond van het geloof gerechtvaardigd. Wat voor iedere gelovige van toepassing is, geldt in het bijzonder voor de oudsten: zij moeten ook in de praktijk rechtvaardig leven en rechtvaardig handelen.
9. **Heilig.** Zo iemand beseft dat hij het voorwerp is van Gods barmhartigheid, en hij leeft godvrezend en toegewijd tegenover God en de mensen.

10. **Matig.** Hij is iemand die de macht over zichzelf heeft en zich kan beheersen. Deze controle is een vrucht van de Geest.

Ten slotte: een oudste dient bekwaam te zijn om te leren, het betrouwbare woord naar de leer vast te houden, opdat hij in staat is zowel met de gezonde leer te vermanen als de tegensprekers te weerleggen.

Deze profielschets van de oudsten vinden wij in 1 Timoteüs 3:1-7; 6:6-10; Titus 1:5-9; 1 Petrus 5:1-4 en Handelingen 20:33-35. Maar laten we niet denken dat de genoemde eigenschappen *alleen* voor oudsten gelden, en dat zij een soort 'supergelovigen' zijn. Want deze kenmerken moeten de levensstandaard voor iedere gelovige zijn! Als iemand echter een slechte geestelijke of morele conditie heeft, mist hij de gemeenschap met de Heer en wandelt hij in het duister. Hoe kan hij dan licht ontvangen en inzicht hebben in de problemen die zich onder de gelovigen voordoen?

Wat zegt de Bijbel over..

5. Samenvatting

Doordat in het verleden het onderscheid tussen de gaven en de ambten niet meer werd gezien en ze in elkaar overvloeiden, functioneerden de gemeenten vaak niet meer zoals de Bijbel ons leert en zoals het oorspronkelijk was bedoeld. Zo komen de organische functies (de gaven) en de organisatorische functies (de ambten) niet goed tot hun recht. In sommige geloofsgemeenschappen erkent men wel de ambten (over het algemeen door de gelovigen gekozen en aangestelde personen), maar erkent men niet de vrije werking van de gaven die God aan iedere gelovige ten dienste van de gemeente heeft gegeven.

In andere geloofsgemeenschappen erkent men wel dat God aan alle gelovigen gaven heeft gegeven ten dienste van het geheel, en deze gaven kunnen vrij functioneren in de samenkomsten en elders. Maar hier stelt men geen oudsten aan, of erkent hen niet als door God gegeven. Veelal hebben deze geloofsgemeenschappen daardoor moeite met de organisatorische taken in de gemeente. Als reden van het ontbreken of het erkennen van oudsten noemt men: de gemeente in een bepaalde plaats wordt door God als een eenheid gezien. Door scheuringen en onderlinge verdeeldheid is de eenheid echter niet meer zichtbaar. Wanneer iemand door God als oudste is aangesteld, dan is hij ook oudste in de hele gemeente aldaar, in elke geloofsgemeenschap in die plaats. Dit argument is echter niet steekhoudend. Want de gaven die God aan de hele plaatselijke gemeente heeft gegeven, kunnen evenmin in elke geloofsgemeenschap in die plaats worden uitgeoefend!

Nergens lezen we in het Nieuwe Testament dat oudsten door de gemeenten zelf moeten worden aangesteld. Als dit moest gebeuren, hadden we het waarschijnlijk in de brief aan de Korinthiërs kunnen lezen, want daar wordt uitvoerig de orde in het huis van God behandeld. Wel kunnen we lezen dat de Heilige Geest oudsten aanstelt en dat God gaven geeft zoals leidinggeven en toezien op *het geestelijk welzijn van de gelovigen*. De plicht van de gemeente is dat zij met een dankbaar hart gaat ontdekken dat er in hun midden zulke broeders zijn en dat zij hen als zodanig ook erkent.

Ook vinden we telkens in het Nieuwe Testament dat er in een gemeente *meerdere* oudsten zijn. Ook zij hebben ieder weer een aparte gave. De een is mogelijk een denktank, en de ander een spreekbuis enzovoorts. Samen vormen zij een team en houden zij elkaar in evenwicht. De een treedt meer in het openbaar op, terwijl de ander uitstekend werk doet dat niet publiekelijk wordt gezien maar wel gebeurt!

Iedere gelovige heeft van God een gave ontvangen en is verantwoordelijk deze uit te oefenen. De taak en de verantwoordelijkheid is daarmee voor iedere gelovige niet hetzelfde. God geeft vele verschillende gaven. Bij die gaven hoort ook de gave van het leidinggeven in de gemeente. De Heilige Geest stelt gelovigen aan om deze gave uit te oefenen. Als voorbeeld zien we dat in Handelingen 15 de oudsten in Jeruzalem leiding gaven om tot een goed besluit te komen in zaken die ter discussie stonden. Ze namen echter niet zomaar een beslissing. Ze bespraken het belangrijke punt met de hele gemeente en na onderling beraad kwamen zij tot overeenstemming. Vervolgens namen de oudsten de beslissing en voerden die uit. Zij konden schrijven: *'Want het heeft de Heilige Geest en ons goed gedacht (...)'*. De plaatselijke gemeente staat onder het gezag van de Heer Jezus. Maar dat betekent zeker niet dat de oudsten naar willekeur kunnen handelen. Elke gelovige is gebonden aan het Woord van God. De oudsten hebben de opdracht de kudde te *leiden*, en de kudde heeft de opdracht te *volgen*.

Hoe verder?

Eenzijds is het zo dat God geestelijke leiders een 'hart' geeft voor Zijn gemeente, Zijn schapen. Hij geeft hun ook gaven en Hij stelt hen aan om Zijn huis te besturen en de schapen te leiden en te weiden. Anderzijds is het zo, als iemand merkt dat hij een 'hart' heeft voor de gemeente en streeft naar het opzienschap, dat deze broeder dan een voortreffelijk werk begeert (1 Tim. 3:1). Laten wij als geestelijke mensen bidden om Gods leiding in heel ons leven. Als wij deze leiding aannemen, laten wij dan ook de leiding erkennen van hen die op een geestelijke manier de kudde weten te overtuigen in de weg van de Heer te gaan!

Studievragen bij Deel 5

1. Waarom zijn personen die goed leiding kunnen geven aan de gemeente belangrijk?
2. Wat is het onderscheid tussen gaven en ambten in de gemeente?
3. Welke definities van oudsten noemt de Bijbel?
4. Wat is het verschil tussen de benaming van 'oudste' en 'opziener'?
5. Noem de kenmerken van oudsten in Israël en in de christelijke gemeente?
6. Wie stelt oudsten aan?
7. Waarom worden er door de gemeente diakenen aangesteld?
8. Waaraan kunnen oudsten worden herkend, en is erkenning van hen belangrijk?
9. Wat zijn belangrijke taken van oudsten?
10. Heeft elke oudste dezelfde gave ontvangen?
11. Is de leeftijd en de gezinssituatie van een oudste belangrijk?
12. Op welke manier dient een oudste zich niet te uiten?
13. Welke karaktereigenschappen zijn vereist voor een oudste?
14. Gelden genoemde eigenschappen alleen maar voor oudsten?
15. Waarom is het streven van een gelovige naar het opzienerschap een positieve eigenschap?

Overzicht publicaties Jan van Buren:

De geestelijke strijd door de eeuwen heen, vanaf de hof van Eden tot Armageddon; 108 blz.; ISBN/EAN 978-94-91797-11-8.

Het leven tot in eeuwigheid, op weg naar onze eindbestemming; 152 blz.; ISBN/EAN 978-94-91797-21-7.

Naar men meende... De geslachtsregisters van Jezus Christus; 40 blz.; ISBN/EAN 978-94-91797-25-5.

De uitgestoken handen van de Heiland, Verhalen en ervaringen van een evangelist; 58 blz.; ISBN/EAN 978-94-91797-24-8.

Vergeving, over vergeving van zonden en herstel van relaties; 108 blz.; ISBN/EAN 978-94-91797-28-6.

Schatrijk in Christus, Mijn identiteit in Hem; 172 blz.; ISBN/EAN 978-94-91797-36-1.

Het priesterschap van de christen, de praktijk van het priesterschap in het gezin en de gemeente; 132 blz.; ISBN/EAN 978-94-91797-40-8.

Ons spreken met God, Bijbelstudies in briefvorm over geloofszekerheid, bidden en getuigen als christen; 60 blz.; ISBN/EAN 978-94-91797-45-3.

Abraham, de man die God geloofde, Het verhaal van Abraham in de Bijbel; 80 blz.; ISBN/EAN 978-94-91797-49-1.

Wat zegt de Bijbel over..., Belangrijke thema's in Bijbels licht; 136 blz.; ISBN/EAN 978-94-91797-51-4

Distributie:

CBC 't Gulden Boek te Houten

Website: www.cbcboek.nl

E-mail: info@cbcboek.nl

